Poštnina plačana v gotovini.
Leto X, št. 213
Ljubljana, četrtek 12. septembra 1929
Cena 2 Din

Naročnina znaša mesečno 28 Din, za inozemstvo 40 Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Telefon štev. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 440.
Celje: Kocenova ul. 2. Telefon štev. 190.
Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po tarifu.

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ul. 54. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica 4. Telefon št. 2492
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. Telefon št. 455
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. Telefon št. 190
Računi pri poštni ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praha číslo 78.180, Wien Nr. 105.241

Ljubljana, 11. sept.

Kongres gospodarskih zbornic in korporacij je v našem gospodarskem življenju vsako leto dogodek prve vrste. Prvotno je bil temu kongresu poglavitni namen oceniti možnosti izvoza v novem gospodarskem letu. S tem v zvezi se je vsako leto na tem kongresu razpravljalo o najpotrebnejših ukrepih za pospeševanje izvoza in so bile tudi vedno stavljene tozadevne obširne resolucije.

Letošnji kongres pa je prešel še v večji meri kakor prejšnja leta na polje splošnega gospodarskega programa, pri čemer je izbila na površje pretežno agrarna struktura naše države. Razpravljalo se je pred vsem o tem, kako početi po znanstvenih metodah racijonalno obdelovati zemljo, standardizirati produkcijo in kako omogočiti našim proizvodom pot v inozemstvo. Po vnaprej določenem programu bi moral kongres posvetiti svojo glavno pažnjo vprašanju našega prometa, pod vtisom dogodkov na žitnem trgu, kjer so zadnje mesece cene katastrofalno nazadovale, pa je kongres dobil skorajda značaj zborovanja kmetijskih strokovnjakov.

Kmetijski minister dr. Frangeš je v svojem govoru podal obširen program, ki ga hoče izvesti v naši agrarni politiki. V organski zvezi s pravkar podpisanim zakonom o pospeševanju kmetijstva bo v kratkem izdana cela vrsta važnih specijalnih zakonov, tako zakon o pospeševanju živinoreje, vinski zakon, zakon o pobijanju rastlinskih škodljivcev, zakon o zadružništvu ter zakon o agrarni reformi. Poleg tega pa bo kmetijsko ministrstvo uvedlo strogo kontrolo naših kmetijskih proizvodov, da se ne bo pošiljalo v inozemstvo slabo in pokvarjeno ali z drugimi primesmi pomešano blago, kar v veliki meri škoduje ugledu naše trgovine, kakor tudi ceni našim proizvodom.

Pojavi, ki jih opažamo na našem žitnem trgu, vzbujajo v resnici upravičeno skrb, kajti cene našim proizvodom so neprimerno nižje, kakor v drugih državah. Tako je na primer notirala 26. avgusta pšenica v Novem Sadu 205 do 208 Din, istega dne pa je notirala v Budimpešti 228 Din, v Bratislavi 238 Din, na Dunaju (s carino) 267 Din in v Chicagu 274 Din. Slične številke bi se dale navesti za druge proizvode. Vendar pa bi nam morali baš ti pojavi dati povod, da se bavimo s fundamentalnimi vprašanji vsega našega gospodarstva, da programatično razpravljamo o našem bodočem celokupnem gospodarskem programu. Ne kaže se omejiti na ono panogo, kjer so simptomi bolezni najbolj vidni in občutni.

Vprašanje naše industrijske in obrtne produkcije je bilo po krivici postavljeno v stran, čeprav bi se principijelno moralo razpravljati v najožji zvezi z vprašanjem našega kmetijstva. Naše gospodarstvo preživlja kot celota težke čase, ono kaže vedno znova znake akutne bolezni, zato je skrajni čas, da temeljito proučimo in preudarimo, v kakšnih temeljnih smernicah naj se v bodoče razvija. Treba bo enkrat najti pravo razmerje med agrarno in industrijsko politiko. Za tako delo bi bil v prvi vrsti poklican gospodarski kongres, kjer prihajajo do besede predstavniki vseh panog našega gospodarstva.

Naše kmetijstvo trpi na eni strani zaradi pomanjkanja možnosti izvoza na zunanja tržišča, na drugi strani pa zaradi neracijonalnih metod naše produkcije. Če bi se zaradi zboljšanja produkcijskih metod v zvezi s standardiziranjem produkcije olajšala konkurenčna zmožnost naših agrarnih proizvodov, tedaj ostane še vedno odprto vprašanje, kako spraviti povečano agrarno produkcijo na zunanja tržišča, ko je znano, da se evropske države po vrsti zapirajo proti uvozu agrarnih proizvodov, da zaščitijo domačo produkcijo. Tu je možna samo ena rešitev, ki leži v povečanju domačega konsuma, kar pa je zopet le mogoče z razširjenjem domače industrijske in obrtne delavnosti. Nihče ne more prezreti, kako ozko so povezani interesi naše agrarne produkcije z interesi ostalih produkcijskih panog. Kadar bo mogel naš kmet proizvajati v večji meri za domači trg, tedaj ne bodo cene agrarnim proizvodom toliko podvržene diktatu prekomorskih držav. Pod pritiskom današnjih razmer v Evropi, kjer se vsaka država brani uvoza agrarnih proizvodov, mora biti cilj naših stremljenj doseči čim bolj zaokroženo gospodarstvo, potem bo tudi za našega kmetovalca nastopilo boljše življenje. Razmere v drugih državah nas učijo, da je življenski standard kmečkega prebivalstva baš v onih državah najvišji, ki niso navezane na izvoz poljskih pridelkov.

Razvoj naše trgovinske bilance, o čemer se je na drugem kongresu toliko razpravljalo, nas pri tem ne sme motiti. Naša trgovinska bilanca je sicer pasivna, toda ta pasivnost je v veliki meri posledica dotoka tujega kapitala v našo državo.

To pri danih razmerah na sebi gotovo ni slabo. Sigurno je pa zgrešeno, ako presojamo naš gospodarski položaj samo po tem ali je trgovinska bilanca pasivna ali aktivna.

Škoda, da so na letošnjem kongresu stopila baš ona vprašanja v ozadje, ki so bila v pravilnem razumevanju njihovega pomena, zamišljena kot glavni predmet razprav. To so pred vsem naši prometni problemi, ki so v nerazrušni in najodločilnejši zvezi z našo produkcijo. Veliki referat tajnika ljubljanske Zbornice TOI g. Mohoriča je razgrnil naše poštno vprašanje v vsej njegovi širini in njegovem pomenu. Ravnotako so bili važni referati o železniškem in pomorskem prometu ter o cestah gg. Kermanskega, dr. Besarovića in Gjurgevića, toda utis imamo, kakor da se je kongres premalo zavedal, kako je prometni problem, skoraj bi se moglo reči, vsak dan akutnejši in pomembnejši za sanacijo našega gospodarskega stanja. Morda se glasi nekoliko pretirano, a je vendar resnica, da bi mogle dobre pošte, goste telefonske in telegrafske mreže, dovršeno obratujoče in spopolnjene železnice in evropskim prilikam ter modernim prometnim sredstvom prilagodene ceste pasivnost trgovinske bilance izravnati samo z velikanskimi prihranki na moči in materijalu doma in z ogromnimi zaslužki, ki bi jih naša lepa domovina omogočala na polju tujskega prometa. Bilo bi nujno potrebno, da se prometni problem postavi enkrat kot edina in glavna točka velikega gospodarskega kongresa.

S temi pridržki in observacijami smemo pa tudi letos biti z beograjskim kongresom zadovoljni. Od leta do leta pridobiva ta institucija na važnosti in avtoriteti in tvori že danes forum, katerega beseda se ceni v vsej državi.

Pomembne izjave Nj. Vel. kralja Aleksandra

Razgovor našega vladarja s francoskim novinarjem ob avdijenci francoskih solunskih bojevnikov

Beograd, 11. septembra r. V pariškem »Journalu« objavlja novinar Louis Hammer, ki se je mudil ob priliki kongresa Fidaca skupno s francoskimi bojevniki v naši državi, svoj razgovor, ki ga je imel z Nj. Vel. kraljem povodom avdijence francoskih solunskih bojevnikov. Kralj mu je v razgovoru dejal:

»Srečen sem, da sem imel izredno priliko, da pozdravim naše stare tovariše, bojevnike s solunske fronte. Mnogi izmed njih so mi vzbudili drage spomine. V razgovoru ž njimi sem se spomnil tudi inicijatorja makedonske fronte, njegove ekscelence g. Brianda. Moj narod se odlikuje po vzajemni ljubezni in iskrenem prijateljstvu do francoskega naroda, ki ga najdostojneje predstavljajo solunski bojevniki. Nihče ne bo bolje, kakor ti bojevniki, razumel naših naporov za procvit naše domovine, za njen napredek in našo iskreno in gorečo željo po miru. Posebno nam je drago, da se morejo odlični predstavniki zavezniškega Fidaca, ki je s svojim kongresom počastil mojo prestolnico, sami prepričati kot pravi in iskreni poborniki mednarodnega miru o naših velikih naporih in o naši iskreni manifestaciji naših teženj v tem pravcu.«

»Videli ste našo državo, ki je v polni periodi organizacije in preosnove. Potrebni so bili najbolj energični ukrepi, di čim prej najdemo izhod iz nereda v notranji politiki in da se napravi konec neznosni situaciji, ki je povzročila zmede v narodnih masah in ki je predstavljala nevarnost za narodno edinstvo in njegovo jakost.«

»Moja vlada dela z vsemi močmi na to, da pomiri duhove in nadoknadi, kar je bilo zamujenega. Naše naloge so ogromne, toda rezultati se že kažejo in to baš opravičuje mojo nado in ojačuje moj optimizem. To ni vojna diktatura in se o tem ne more niti govoriti. To je samo začasen režim z jasno določenim ciljem, režim, ki sem ga uvedel na splošno zadovoljstvo vsega mojega ujedinjenega in nerazdeljivega naroda.«

Važnost zakona o povzdigi kmetijstva

Poljedelski minister o novem zakonu – Zakon mora poznati prav vsak kmetovalec – Izvajati se bo začel takoj

Beograd, 11. septembra č. Zakon o pospeševanju poljedelstva, ki je bil pred dnevi podpisan, bo te dni objavljen v »Službenih novinah« in s tem definitivno uveljavljen. O zakonu je podal minister poljedelstva dr. Frangeš novinarjem daljšo izjavo, v kateri pravi med drugim:

»Bilo bi želeti, da bi dobil ta zakon kar največjo publiciteto, da bi se z njegovimi določbami do dobra seznanili najširši sloji naroda, ker daje ta zakon kmečkemu prebivalstvu pravice, kakršnih doslej ni imelo. Prav zaradi tega je potrebno, da narod za vse to izve. Zakon daje dalje praktična navodila za izbero semen, za rejo živine, obdelovanje zemlje itd. in je tudi zato nujno potrebno, da je narod o tem direktno obveščen. Zaradi tega je bilo sklenjeno, da se zakon natisne v posebnih knjižicah, ki bodo razdeljene med kmečko ljudstvo potom zadrug, da bo zakon lahko služil kot priročna knjiga in navodilo. Na enak način bo razmnožen tudi pravilnik, ki bo vseboval podrobno razlago zakonskih določb.«

Ta zakon ne bo ostal samo na papirju: že v času objave se bo začelo razpošiljati z državnega posestva na Belju na vse sreze, v katerih zavzema kultura pšenice nad 2000 ha, po en vagon izbranega pšeničnega semena; pšenico te vrste je prvi začel gojiti prerano umrli prof. dr. Bohutinski v Križevcih. Pšenica je v vseh krajih, kjer so bili doslej izvedeni polzkusi, obrodila za 1—6 meterskih stotov po oralu več, kakor pa domača pšenica, in to brez posebnega pripravljanja zemlje, brez umetnih gnojil in sličnih pripomočkov. Na enak način se bo razpošiljalo tudi koruzno seme. Še to jesen se bo nabavilo tudi potrebno število plemenske živine.«

»V zimski dobi bodo sreski ekonomi po vsej državi imeli po občinah strokovne tečaje, da opozore narod na koristi, ki jim jih nudi ta zakon. Ti tečaji bodo brez dvoma imeli večji uspeh, kakor pa jih imajo eno- in dveletni tečaji na poljedelskih šolah. Uverjen sem, da se bodo že v 10 letih pokazale za vso državo koristne posledice tega zakona in uspehi, kakor jih pričakujemo.«

Velik pomen Marinkovićeve izvolitve

Sijajno zadoščenje Jugoslaviji in Mali antanti za spletke in intrige z neprijateljske strani

Beograd, 11. septembra. p. »Politika« objavlja razgovor svojega dopisnika z uglednim članom sveta Društva narodov o izvolitvi dr. Marinkovića v svet Društva narodov. Izjavil je:

»Kakor sami veste, je bilo mnogo težkoč, ki jih je bilo treba premostiti. Poznam te težkoče in vem, da so bile take prirode, da jih je ovrgla že sama kandidatura dr. Marinkovića. Bilo je mnogo intrig s strani nekaterih sosedov naše države. Njihova aktivnost v negativnem smislu je tvorila glavno oviro. Kot poznavalec teh težkoč jih lahko razdelim na tri vrste. Prve težkoče so prihajale od tega, da obstoja v Društvu narodov sploh nerazpoloženje proti nestalnim mestom v Svetu in to splošno nerazpoloženje se je eksploatiralo s strani vaših neprijateljsko razpoloženih sosedov. Kateri sosedi so to, ni treba govoriti. Toda s odločitvijo angleške delegacije, da bo glasovala za Marinkovićevo kandidaturo, je bilo to splošno nerazpoloženje odstranjeno in že tri dni pred samo volitvijo smo z vsem strani dobivali izjave, da je Marinkovićeva izvolitev zasigurana. Druge vrste težkoče so bile v propagandi proti miroljubnim težnjam Male antante, ki jo zastopa dr. Marinković obenem kot delegat Jugoslavije. Sem spada tudi nedavna objava izmišljenega besedila vojaške konvencije med državami Male antante. Vse te vrste težkoč so bili poskusi, da se v napačni luči predstavi notranja politična situacija vaše države. A vse intrige so ostale brezuspešne, ker so tudi najmanj zainteresirane delegacije pravilno pojmovale načelo, da ima vsakdo pravico, da si uredi svojo hišo tako, kakor smatra za potrebno. Če se odbije število glasov, ki so bili oddani proti kandidaturi dr. Marinkovića in če se odšteje pet držav izven Evrope, s katerimi nimate nobenih zvez, se lahko reče, da je dr. Marinković dobil vse one glasove, na katerih ste zainteresirani in na katere se polaga važnost v mednarodni politiki. Tudi razne spomenice, naperjene proti vaši državi, niso imele nikakega vpliva na izvolitev v svet Društva narodov, ker se je v vseh krogih pravilno ocenilo njihov vir in njihov cilj.«

Žalostna kmečka tragedija

Subotica, 11. sept. č. V Miletićevi naselbini se je odigrala davi krvava rodbinska drama. 26-letni Slavko Stojkov je zahteval od svojega očeta, naj mu izroči kot dedščino nekaj polja, čemur pa se je oče protivil, češ da bi razkosanje posestva ne bilo umestno in koristno. V nastalem prepiru je sin pograbil sekiro in zamahnil proti očetu, pri čemur mu je odsekal levo roko. Očeta so za silo obvezali, nakar se je podal z vozom v subotiško bolnico, obenem pa naznanil svojega sina orožnikom. Ko je popoldne prišla orožniška patrulja da bi sina aretirala, so ga našli obešenega na podstrešju. Bil je že mrtev in je bila vsaka pomoč zaman.

Netakten nastop Burova v Ženevi

Zlorabil je svoj govor v politično propagando makedonstvujuščih – Mironescu duhovito zavrača vse trditve Apponyija

Ženeva, 11. septembra. p. Na današnji seji Društva narodov je bila zaključena generalna debata o letnem, odnosno 10-letnem poročilu o delovanju Društva narodov. Na dopoldanski seji je prvi povzel besedo rumunski zunanji minister Mironescu, ki se je uvodoma bavil z rezultati haaške konference, naglašajoč, da je Rumunija pristala na velike žrtve, da je s tem omogočila popoln sporazum in popolno likvidacijo svetovne vojne. Po locarnski pogodbi in paktu Društva narodov, je haaška konferenca najpomembnejši dogodek za učvrstitev miru. Rumunija bo v najkrajšem času podpisala klavzulo o arbitraži in razsodišču.

V svojih nadaljnjih izvajanjih se je dotaknil včerajšnjega govora madžarskega delegata, grofa Apponyija, ki je hotel dokazati, da je sedanje stanje nestalno in da je že videl mnoge velike države, kako so razpadale. Ako je hotel Apponyi s tem izreči samo neko svoje filozofsko misel, potem ni treba nanjo reagirati. Če pa je želel propagirati neko politično misel, potem ga je pač treba opozoriti na to, da so pogodbe nedotakljive in da jih je treba spoštovati.

Rumunija je s svoje strani storila vse, da zadovolji madžarske narodne manjšine in je celo pripravljena zopet nastaviti vse one madžarske uradnike, ki svoječasno niso hoteli priseči rumunski državi. Govor rumunskega zunanjega ministra je napravil v krogih Društva narodov zelo ugoden vtis in je razbil vse intrige, naperjene proti Rumuniji, zlasti glede rumunsko-madžarskih odnošajev.

Za kolumbijskim delegatom Urrutiu je dobil besedo bolgarski zunanji minister Burov, ki je v daljšem govoru izrazil Društvu narodov zaupanje za pomoč, ki je je bila deležna Bolgarija v zadnjem letu. V svojih nadaljnjih izvajanjih je Burov izkoristil priliko za politično propagando. Naglašal je, da bi bila dolžnost Društva narodov da se bolj pobriga za makedonsko vprašanje in da vrne Macedoncem njihovo zemljo in njihove narodne pravice. Društvo narodov bi moralo imeti na umu besede nemškega zunanjega ministra dr Stresemanna, da je treba zasigurati narodnim manjšinam dostojno življenje.

Govor ministra Burova je napravil zelo neugoden vtis in celo v krogih bolgarske delegacije same se je govorilo da bi bilo mnogo bolje za Bolgarijo, če bi bil g. Burov molčal. Po govoru irskega delegata Mac Gilligan je bila glavna debata zaključena in dopoldanska seja končana. Popoldne je pričelo delo v posameznih komisijah.

Ženeva, 11. septembra. s. V nadaljevanju splošne razprave na zasedanju Društva narodov je podal avstralski delegat z velikim zanimanjem pričakovano izjavo glede fakultativne klavzule o obligatornem sodstvu. S pričo dogodkov zunanjih 24 ur, s čemer je mislil na omajano stališče svoje vlade, se ne more obvezno izraziti o podpisu fakultativne klavzule. V ostalem pa je tudi Avstralija pripravljena sodelovati pri gospodarski obnovi Društva narodov. Vendar pa je treba upoštevati, da gospodarski interesi 27 izvenevropskih držav članic Društva narodov niso popolnoma vzporedni z interesi evropskih držav.

Sauerwein propagira ustanovitev mednarodne vojske

Skupna armada je edino jamstvo za mir

Pariz, 11. septembra, s. Jules Sauerwein predlaga v »Matinu« ustanovitev mednarodne armade. V utemeljitvi ugotavlja med drugim, da hoče Francija ravno tako kot vse ostale države zmanjšati svoje oborožitve. Vse to pa bi izvedla samo za pravo in solidno jamstvo svoje varnosti, ki bi moralo biti res uspešno. Kot tako jamstvo smatra ustanovitev mednarodne armade. Dokler to ni izvedljivo, je treba doseči, da se bo razorožitev na morju razširila tudi na ostale pomorske sile in drugič, da se bo razorožitev na kopnem skrbno in sorazmerno prilagodila sedanjim oborožitvam po ostalih evropskih državah, ne izvzemši Rusije.

Strahovita nesreča v ameriškem kopališču

Potniško letalo je zavozilo v gručo kopalcev in ubilo dva otroka — Več oseb je utonilo na begu pred opasnostjo

Newyork, 11. septembra. Polno zasedeno potniško letalo je moralo včeraj zaradi pomanjkanja bencina in goste megle pristati na obali Conney Islanda, kjer je bilo ta čas vse polno kopalcev. Letalo je zadelo ob drog in se prevrnilo. Potniki v letalu so ostali nepoškodovani, pač pa je letalo ubilo dva otroka in 11 kopalcev težko ranilo. Več oseb je dobilo lažje poškodbe. Na obali je nastala strahovita panika. Več kopalcev se je zagnalo v valove, hoteč s tem uiti pogubi. Pri tem so se mnogi iz strahu onesvestili in izginili v valovih. Sodi se, da je na ta način več kopalcev utonilo. Nesreča se je še povečala tudi zaradi tega, ker je letalo še po padcu na zemljo drvelo nekaj časa s hitrostjo 90 km na uro po obali. Letalo se je zaganjalo naravnost v gručo kopalcev. Odigrali so se prizori presunljive tragike. Matere so objemale svoje otroke in jih tiščale k sebi, da bi jih obvarovale preteče nevarnosti. Občinstvo je hotelo linčati pilota, pa so ga še pravočasno obkolili stražniki in ga rešili sigurne smrti.

Brezposelni kovač kot kulturni referent

Na vojaški razstavi v Taboru je nastopal kot odposlanec ministrstva kovaški pomočnik — Igral je vlogo štabnega kapetana tako dovršeno, da so mu nasedli odlični politiki

Praga, 11. septembra. V Taboru je bila to poletje prirejena vojaška razstava. Veliko in važno vlogo pri ureditvi te razstave je igral štabni kapetan ing. M. Cehlika, ki se je izdajal za kulturnega referenta ministrstva za narodno obrambo. »Štabni kapetan« Cehlik je kot funkcionar razstave med drugim sprejel predsj. vlade in ministra narodne obrambe Udržala ter mu razkazoval razstavo. Tudi ostalim vojaškim dostojanstvenikom se je približal v isti lastnosti. Ko si je ogledal razstavo dr. Kramař, se je dal celo ž njim skupno fotografirati. Na veliko iznenadenje vojaških krogov pa se je sedaj izkazalo, da je dozdevni štabni kapetan in inženier navaden pustolovec in da je identičen s ponovno predkazovanim vojaškim pomočnikom Villemom Cupelikom iz Prage. Ugotovilo se je, da je ukradel legitimacijo nekega štabnega kapitana in njegovo ime potvoril. Cupelik je izginil neznano kam iz Tabora ter zapustil ogromne dolgove. Osleparil je skoro vse hotele mesta in tudi neke ugledne rodbine, kjer je bil kot mlad »ženin« prav dobrodošel. Policija prav pridno išče podjetnega moža, vendar doslej brez uspeha, ker je preteklo že par tednov odkar je izginil iz Tabora dozdevni štabni kapetan. Vrhu tega so začeli misliti na prebrisano sleparstvo šele tedaj ko je ministrstvo narodne obrane kategorično izjavilo da ni poslalo v Tabor nikakega kulturnega referenta in da pravi štabni kapetan Cehlik sploh ni bil v Taboru, marveč je bil ves čas razstave na svojem službenem mestu v Pragi.

Ruski tisk proti Panevropi

Moskva, 11. septembra g. Briandov načrt evropske federacije sovjetski tisk odklanja splošno. Načrt soglasno označujejo kot šahovsko potezo, ki je naperjena proti Sovjetski uniji in hoče ustvariti bojno fronto proti njej.

Rumunski metropolit obolel

Bukarešta, 11. septembra. s. Sivolasi metropolit Christea, ki je član regentskega sveta, je težko obolel in njegovo stanje vzbuja skrbi. V političnih krogih se že razpravlja o vprašanju njegovega naslednika. Kakor se izve, hoče kraljica-mati prevzeti njegovo mesto. Druga kandidata sta še bivši ministrski predsednik in dvorni maršal knez Stirbey in zborniški predsednik Popescu.

Nezgoda belgijskega parnika

Bruselj, 11. septembra s. Na Scheldi je trčil belgijski parnik »Estela« ob nemški parnik, pri čemer se je »Estela« takoj potopila. Rešiti je bilo mogoče samo dva moža posadke, dočim je ostalih 14 najbrž utonilo. Vzrok nezgode je bila gosta megla.

Epidemične bolezni na Grškem

Atene, 11. sept. g. Državni podtajnik Papas je te dni odpotoval v Ženevo, kjer se bo udeležil seje odbora za higijeno pri Društvu narodov. Papasovo potovanje je v zvezi z izredno neugodnimi zdravstvenimi razmerami v grških pristaniščih. V zadnjem času so v raznih grških pristaniščih ugotovili več primerov kuge in legarja. Ves tisk zahteva od vlade, na čim energičnejši nastop proti tem epidemijam. Vlada je dala po Papasu izjaviti, da je uvedla vse potrebne zdravstvene mere. Listi pa prinašajo vedno nova poročila o nalezljivih boleznih.

Boji z marokanskimi vstaši

Pariz, 11. septembra. AA. Iz Rabata poročajo, da je 100 odmetnikov iz nekega nepokorjenega plemena napadlo 50 marokanskih strelcev, ki so morali poklicati na pomoč oklopne avtomobile. Marokanski strelci so utrpeli večje izgube. Vojaške oblasti so poslale za odmetniki vojaške oddelke.

Zanimivo četrtletno poročilo Nar. banke

Večja gospodarska aktivnost — Naraščanje državnih dohodkov Nazadovanje indeksa cen

Lani ustanovljeni oddelek za ekonomske študije in gospodarsko statistiko pri Narodni banki je izdal drugo četrtletno poročilo o našem gospodarskem stanju, in sicer v francoskem jeziku. To poročilo vsebuje uvodoma daljše poročilo o gospodarskih razmerah v naši državi, v katerem ugotavlja, **da je v drugem četrtletju tekočega leta nastopila večja gospodarska aktivnost** in da je pričakovati ugodnejši gospodarski razvoj. Na eni strani je bilo opažati znatno izboljšanje trgovinske bilance, na drugi strani pa nam je letošnje leto prineslo prav dobro letino. Tudi državni dohodki kažejo rastočo tendenco. Obtok bankovcev je 22 junija prvikrat po šestih letih padel pod 5 milijard Din.

Dalje navaja poročilo velik uspeh pri emisiji delnic Privilegirane agrarne banke, podatke o povečanju obdelane površine, ugodno stanje rudarske in lesne industrije in razvoj ostalih industrijskih panog.

Uvodnemu poročilu sledijo obširne statistične tabele, ki vsebujejo mnogo še neobjavljenega statističnega gradiva. Zanimivi so n. pr. podatki o **obtoku kovanega denarja**, ki je koncem junija padel na 149 milijonov Din, dočim se je v prvem polletju pret. leta gibal še na višini 168 milijonov Din. Skupni denarni obtok (bankovci in kovan denar) je koncem junija znašal 5345 milijonov Din napram 5520 milijonom koncem junija preteklega leta. **Totalni borzni indeks za efekte** je sicer nazadoval na 143, vendar je še vedno višji kakor lanski povprečni indeks (141).

Zanimivi in povsem novi so podatki o **državnih dohodkih**, ki so v proračunskem letu 1928/29 znašali 10 milijard 887 milijonov Din napram 10 milijardam 799 milijonom Din v proračunskem letu 1927/28. **V prvem četrtletju novega proračunskega leta (april—junij) pa so skupni državni dohodki znašali 2538 milijonov Din ali za 114 milijonov Din več kakor lani.** Povečanje je predvsem opažati pri posrednih davkih.

Značilen je tudi razvoj **indeksa cen v trgovini na debelo.** Zaradi nazadovanja žitnih cen je splošni nivo cen nazadoval, in sicer od 106.6 v marcu, 106 v aprilu, 104 v maju na 101 v juniju. Ta indeks je računan na podlagi povprečnih cen v l. 1926 in so bile torej naše cene v juniju le še za 1 % višje kakor l. 1926, dočim so bile v preteklem letu povprečno za 6.2 % višje. Najobčutneje je **nazadoval indeks cen agr. proizvodov**, in sicer od 137.6 v marcu na 117.5 v juniju. Navzlic temu pa so cene agrarnim proizvodom še vedno za 17.5 % višje kakor l. 1926, cene živini pa za 9.5 % višje, med tem ko so danes cene industrijskim proizvodom za 6.9 %, cene rudarskim proizvodom pa za 17.5 % nižje kakor l. 1926.

Zanimive so tudi statistične tabele o razvoju rudarske in topilniške produkcije ter o zunanji trgovini. Želeti bi le bilo, da Narodna banka teh svojih poročil ne bi izdajala tako kasno in da bi poamezne podatke, kakor na primer indekse cen, objavljala mesečno.

Velika špijonažna afera v grški vojski

Atene, 11. septembra pg. Venizelistični list »Patris« poroča, da je bila odkrita v grški vojski velika špijonažna afera. Dva generalštabna oficirja, in sicer major Kapetanakos in kapetan Karamanidis sta izročala turškemu vojnemu atašeju važne tajne dokumente. Preiskava je ugotovila, da je prejemal major Kapetanakos od turškega poslaništva v Atenah mesečno po 5000 drahem, razen tega pa še posebne nagrade za vsak izročeni dokument. Afera je vzbudila v javnosti mnogo strahu, vendar pa je vlada vso zadevo potlačila in okrivljenih oficirjev ni postavila pred vojno sodišče, marveč ju je le odpustila iz vojske. Vlada se boji, da bi nastop proti obema povzročil nevoljo v vojaških vrstah, ker je v afero zapletenih še več drugih zelo vplivnih oficirjev. Karamanidis zagotavlja, da je nedolžen in se je proti odpustu pritožil na državno sodišče.

Nemški atentatorji odkriti

Berlin, 11. septembra s. V zvezi z aretacijo dveh oseb, obdolženih udeležbe pri atentatu na poslopje državnega zbora, je bila danes na sedežu organizacije »Erhart« v Berlinu izvršena preiskava, ki je imela za posledico več aretacij. V lokalih organizacije je našla policija dokaze, da je imela organizacija »Consul«, znana izza umora Erzbergerja, kot nacionalna teroristična skupina zveze s sedanjimi atentatorji. Število aretacij je že preseglo 30. v Itzehöhe aretirani bivši policijski kapetan Nickel, ki je sedaj poveljnik družbe za straženje in zaklepanje, je že priznal, da je prenašal bombe, dočim ostali aretiranci zanikajo vsako krivdo.

Trpljenje Rusov v kitajskih taboriščih

Moskva, 11 sept. o. Položaj interniranih sovjetskih državljanov v kitajskih taboriščih je naravnost neznosen. Več žensk je zaradi razburjenja, strahu in muk predčasno porodilo in jih kitajske oblasti kljub temu ne puste na svobodo. V taboriščih se je ugotovilo tudi več primerov duševne zmedenosti zavoljo slabega ravnanja z interniranci. Pri tem se zlasti odlikujejo belogardisti, služeči v kitajski vojski.

V Harbinu se je zastrupila žena nekega interniranega železniškega uradnika. Po aretaciji moža so ji kitajski vojaki oplenili stanovanje, njo samo pa pognali na ulico. Ne daleč od železniške postaje v Harbinu so zopet odkrili nekoliko trupel sovjetskih državljanov, ki so postali žrtve nasilja mandžurske policije. Zadnje dni je začela kitajska vlada zopet v masah zapirati uslužbence vzhodno-kitajske železnice. Aretacije se vrše po načrtu in po posebnem spisku.

Pariz, 11. sept. AA. Agencija Tas poroča, da so kitajske oblasti prijele sovjetsko podanico, ki je prišla protestirat proti temu, da je bil njen mož oddan v taborišče. Po grozovitem trpinčenju pa so jo pognale na rusko ozemlje.

Poplave v Španiji

Pariz, 11. septembra. AA. »Havas« poroča iz Avile v bližini Madrida, da so hudourniki prestopili bregove ter preplavili nižine. Vodne mase so iznenadile več skupin žena, da se niso mogle pravočasno umakniti deročim valovom; pri tem so štiri žene utonile.

Požar v rumunskem mestu

Bukarešta, 11. septembra. AA. V Targovištu je izbruhnil požar, ki je objel vso naselbino, imenovano Serbski kraj. Ogenj je vpepelil 85 hiš ter uničil obenem ves letošnji pridelek. Med požarom je divjal nenavadno močan vihar, tako da so rabili ognjegasci 8 ur, preden so s pomočjo vojaških oddelkov pogasili požar. 1000 ljudi je ostalo brez krova. Škodo cenijo na 100 milijonov lejev.

Madžarski nacijonalisti proti Židom

Budimpešta, 11. septembra g. V skladu z razpoloženjem desničarsko radikalnih krogov prinaša risk ostre napade proti prosvetnemu ministru Klebelsbergu, ki je zvišal število židovskih slušateljev na univerzi v Budimpešti. »Magyar Sag« ugotavlja v alarmantnem članku, da znaša židovsko prebivalstvo komaj pet odstotkov vsega mestnega prebivalstva, dočim bo število židovskih slušateljev na budimpeštanski univerzi doseglo skoraj 20 odstotkov. List pravi, da hoče minister očividno odpraviti numerus clausus za židovsko dijaštvo.

Odkupnina drž. nameščencev za cestni kuluk

Beograd 11. septembra r. Na tozadevno konkretno vprašanje ali so dolžni uradniki in služitelji razen od svojih osnovnih in položajnih plač plačevati odkupnino za osebno delo pri vzdrževanju in zgradbi samoupravnih cest v smislu tozadevnih določb zakona tudi od posebnih honorarjev in drugih dohodkov, je izdalo ministrstvo javnih del naslednje pojasnilo:

Pri čl. 40. zakona o samoupravnih cestah je vzeta pri določitvi odkupnine za osebno delo pri zgradbi in vzdrževanju samoupravnih cest za osnovo neposredni davek ki ga plača posameznik tako da plačajo osebe, ki plačujejo večji davek, tudi večjo odkupnino pri odmeri odkupnine po svojih celokupnih dohodkih in po svojem pravnem premoženjskem stanju. To načelo velja tudi za vse uradnike in služitelje. Četudi je odmerjena odkupnina za uradnike in služitelje po čl. 38 zak. o samoupravnih cestah v iznosu tridnevne osnovne in položajne plače, predstavlja ta odkupnina samo obremenitev njihovih prejemkov, ki jim gredo po zvanju in položaju ne pa tudi obremenitev njihovih ostalih dohodkov in drugega premoženja. Če imajo torej uradniki in služitelji poleg rednih prejemkov še kake druge dohodke (honorarje) ali kako premoženje morajo od teh dohodkov in iz tega premoženja plačati odkupnino za osebno delo še posebej. Za te dohodke se odmerja odkupnina po določbah čl. 40. zakona o samoupravnih cestah.

Zanimanje inozemstva za Poljsko

Varšava, 11 sept AA. Te dni bo prispela na Poljsko skupina bolgarskih oficirjev, pod vodstvom generala Vazova. Bolgarski oficirji bodo gostje poljskih vojaških oblasti.

Bolgarski novinarji in zastopniki bolgarskih gospodarskih korporacij so bili sprejeti v Varšavi na svečan način. Goste so pozdravili med drugimi državni podtajnik za zunanje posle Vysocki predsednik varšavske občine Slonimski, predsednik poljsko-bolgarskega društva poslanec Debski itd. Bolgari bodo obiskali tudi Poznanj, Gdinjo in Krakov.

Poznanjsko razstavo je doslej obiskalo kakih 300 Madžarov. Za prihodnje dni pričakujejo da bodo prispele na razstavo nadaljnje skupine madžarskih izletnikov, med temi tudi skupine madžarskih gospodarskih krogov.

Prihodnji teden pričakujejo na Poljskem francoskega ministra trgovine Bonnefouja. Minister si bo ogledal industrijske naprave v Šleziji. Kakor je znano, je francoski kapital vložil v šlezijske industrije znatne vsote.

Sredi septembra bo prispel v Poznanj predsednik grške vlade Venizelos, da si ogleda tamošnjo mednarodno razstavo. Zatem bo obiskal še Krakov.

Odstop predsednika sobranja Cankova

Sofija, 11. septembra AA. V parlamentarnih krogih se še vedno vzdržuje vest, da bo moral predsednik sobranja Cankov odstopiti. Njegovi nasprotniki govore že o nasledniku, ki bi naj zavzel položaj predsednika parlamenta. Predvsem se imenuje v tej zvezi Mihajlo Madžarov, sedanji šef parlamentarne skupine Cankova. Vse to pa so naravno le kombinacije, kojih uresničenje je odvisno od predsednika vlade Ljapčeva, ki naglaša, da je treba take kombinacije in ideje pobijati v interesu »sgovora«, čeprav osebno ni naklonjen Cankovu.

Rumunski letalski rekord

Bukarešta, 11 septembra. AA. Včeraj sta rumunska letalca major Buduleu in pilot Jakobescu postavila nov rekord v poletu na daljavo. Pot iz Pariza do Bukarešte sta preletela brez postanka v 9 urah in 25 minutah.

Avtomobilska nesreča v Španiji

Madrid, 11 septembra s. Pri kraju Montoro se je vnel avtobus zaradi eksplozije bencina. Šofer je izgubil oblast nad vozilom, ki se je prevrnilo v cestni jarek. Trinajst potnikov je bilo ubitih.

Volkovi napadli obmejno stražo

Varšava, 11. septembra. AA. »Kurier Wilenski« poroča, da so se na meji med Poljsko in Litvo pojavila velika krdela gladnih volkov. Na obmejnem sektorju Koltinjan so pobesneli volkovi napadli litovsko obmejno stražo, ki se je komaj obranila krvoločnih zveri. Vendar pa ni mogla rešiti nekega svojega tovariša, ki so ga volkovi popolnoma razmesarili.

Po ženevskih govorih

Ljubljana, 11. septembra.

Vsi komentarji, ki so bili napisani o priliki velikih govorov vodilnih državnikov v Ženevi, soglašajo v konstataciji, da je vladalo to pot na zasedanju sveta Društva narodov zelo mirno, harmonično razpoloženje in nadvse optimističen ton.

Kdor je pazljivo prečital govore voditeljev evropske politike, mora priznati, da so ti komentarji točni. V Ženevi se je ustvarila atmosfera, ki opravičuje zelo dobre nade za bodočnost. Seveda s tem ni rečeno, da so odstranjeni vsi pomisleki, vsi ugovori zoper optimistično pojmovanje celotne situacije, ali vendar se kaže, da je vrhunec povojnih nasprotij prekoračen in da je mogoče po začrtani in doslej prakticirani poti priti do važnih rezultatov v smislu splošnega konstruktivnega dela.

Vsekakor je rezultat reparacijske konference v Haagu največ pripomogel, da je nastala ta pomirljiva in optimistična atmosfera. Stresemann je naglašal zadovoljstvo Nemčije, da se izprazni zasedeno ozemlje na zapadu in da odidejo okupacijske čete pred prvotno določenim rokom iz dežele in razpoloženje, ki je odsevalo iz njegovega govora, je še posebno pomirljivo vplivalo na ženevski politični forum.

Veliki Briandov govor je spravil v tok razgovore o bodočih Združenih državah Evrope. Nobeden od naslednjih govornikov se ni izjavil zoper velikopotezni koncept francoskega državnika. Res je, da je šlo sedaj šele za precej nedoločene splošne in samo principijelne obrise bodoče panevropske politične formacije, ali kljub temu se niti pomen tega dejstva ne sme podcenjevati.

Na vsak način pa se moramo pripraviti, da bo v bližnji bodočnosti diskusija krenila na konkretnejše področje, najprej k obravnavanju onih gospodarskih problemov, katerih ureditev v smislu panevropskih teženj se je v Ženevi že postavila na program. Nadalje je Stresemann prav posebno opozoril na manjšinsko vprašanje in naglasil, da je pravično tretiranje manjšin in spoštovanje njihove kulturne, jezikovne ter verske samobitnosti neobhodno potrebni predpogoj konstruktivnega vseevropskega sodelovanja. Briand je zelo taktno, a zato nič manj tehtno opozoril, da je treba vseevropsko skupnost pripravljati s primernim vzgajanjem nove generacije, ki se ne sme uvajati v atmosfero nacijonalnega sovraštva in revanšnih idej.

Gotovo je, da se bo pri konkretnem pripravljanju bodoče evropske Unije pokazalo, kako velika nasprotstva obstojajo še vedno med posameznimi skupinami ter tipi držav.

Vzemimo kar različno gospodarsko strukturo najbolj razvitih industrijskih držav in strukturo mladih, še vedno pretežno agrarnih držav, ki stremijo za tem, da se po principih avtarkizma osamosvojijo v gospodarskem pogledu ter spričo tega na vso moč forsirajo lastno industrijo. Vsakršna carinska reforma mora prinesti pri teh tako različnih tipih različne učinke, in spraviti v sklad interese splošnosti ter skupnosti prav gotovo ne bo lahka stvar.

Dalje se bo pokazalo, da imajo one države, ki so izšle iz svetovne vojne kot zmagovalke, drugačen interes na tem, da ostane status quo v teritorijalnem pogledu tako rekoč za trajno, nego one, ki spadajo med premagance. Madžari se že sedaj v potu svojega obraza prizadevajo, da bi prepričali svet, kako nemogoča je Panevropa, dokler se ne izvede revizija trianonskega miru v teritorijalnopolitičnem pogledu. Prav tako se ne sme prezreti, da Nemci prav nič ne prikrivajo, kako dosledno se ob sleherni priliki vračajo na zahtevo po reviziji vzhodnih meja. O drugih sličnih težnjah niti ni treba govoriti.

Tudi se ne sme pozabiti, da si je težko misliti stabilnost današnje Evrope brez regulacije kolonijalne posesti. Današnja razdelitev kolonij v raznih pravnih oblikah gotovo ni taka, da bi bile vse države zadovoljne priznati to stanje kot trajno.

Sličnih problemov je še obilo. Ako se posreči postaviti v prijateljskih diskusijah zadovoljive solucije in na njih zgraditi zgradbe velike evropske federacije, bo Evropa s tem dokumentirala, da je napredovala za ogromne dimenzije.

Turnir za šahovsko prvenstvo

Wiesbaden, 11 sept. g. Današnje nadaljevanje tretje partije šahovskega boja med Aljehinom in Bogoljubovom, ki je bila včeraj po 40 potezah prekinjena, je končalo po 70 potezah remis. Bogoljubov je dajal svojemu nasprotniku, ki je izgubil vse šanse za zmago, neprestano šah ter je bil vedno v premoči. Stanje boja je sedaj naslednje: Aljehin 1, Bogoljubov 0, remis 2.

Švicarska plemenska živina za baško oblast

Sombor, 11. septembra č. Davi je odpotovala v Švico posebna komisija baške oblasti, ki bo v Švici nabavila več sto glav plemenske goveje živine. Ta živina bo na spomlad razdeljena med kmetovalce za izboljšanje domače pasme.

Odmev Herriotovega članka v Franciji

Pariz, 11 sept. AA. »Le Temps«, »Journal des Débats« in drugi listi ponatiskujejo članek Herriota o potovanju po Jugoslaviji. Zlasti izčrpno prinašajo one odstavke članka, kjer Herriot govori o ljubezni jugoslovenskega naroda do Francije.

Koncentracija zdravstvene službe

Na konferenci v Splitu, ki je razpravljala o smernicah za novi zdravstveni zakon in za ureditev zdravstvene službe v državi, so padle tudi misli o koncentraciji zdravstvene službe. Časopisje o tem delu debate ni skoraj nicesar poročalo. Vendar pa je misel o dosledno izvedeni koncentraciji zdravstvene službe v državi in v pokrajinah izredne važnosti ne samo za uspeh zdravstvene službe, ampak tudi za racijonalizacijo dela in sil, materijelnih in duševnih.

Zdravstvena služba je danes neenotna, nesistematična, skrajno neracijonelna, brez enotnih načel in smernic. Na nebroj organov je danes ta služba porazdeljena: svojo zdravstveno službo vrši država po svojih organih in ustanovah in po svojih načelih ter finančnih sredstvih, svojo lastno zdravstveno službo imajo oblasti, svojo lastno občino, najrazličnejše karitativne organizacije privatnega ali poluradnega značaja. Po svoje se trudijo uveljaviti načela uspešne zdravstvene službe inspekcija dela, higijenski zavodi, zdravstveni domovi, Rdeči križ in pa zlasti razne socijalno-zavarovalne institucije. Deset in več prizadevanj izžareva v deset in več strani naenkrat ali ob različnih metodah in naziranjih. Za eno in isto stvar v istem kraju se uveljavlja več oseb po različnih direktivah, navadno vsakdo le s skromno odmerjenimi sredstvi, da tako tudi delo ostane le polovičarsko, že v naprej obsojeno v hiranje. V raznih krajih se je pokazala potreba po ustanovitvi zdravstvenih domov; primanjkovalo pa je vedno zadostnih sredstev.

Mnogokrat so vmes prišla še konkurenčna in prestižna stremljenja posameznikov ali korporacij in dobra misel se je razbila. Strankarsko-politične spekulacije so pri marsikaki vsesplošno važni zdravstveni stvari igrale veliko vlogo. Pogosto je bila potreba po zdravstveni ustanovi ali ukrepu evidentna, pa se prizadeti niso mogli zediniti, pod katero firmo naj se stvar izvrši. Medsebojno oviranje in metanje polen pod noge je nadomestovalo pozitivno delo.

Bolnice so naša nujna potreba, asanacije vasi in mest čakajo krepkih ukrepov, šol za zdravstveno ogroženo mladino sploh nimamo. Sanatorijev ni, ali pa so predragi in zato širokim, zlasti nezavarovanim vrstam naroda nedostopni.

Posamezniki morejo v tem pogledu malo storiti, skupnost bi pa mogla mnogo ustvariti. Vzemimo samo slučaj potrebe bolnic. Občine, oblast, država, zavarovalne institucije bi s koncentracijo svojih finančnih sil mogle to vprašanje premakniti z mrtve točke. Podobno je z okrevališči, z izolirnicami za težke in neozdravljive tuberkulozne bolnike itd. Protituberkulozno delo med narodom je brez sistema, le slučajno, brez enotnih smernic in prizadevani. Vsakdo se trudi po svoje, brez pomembnega uspeha. Isto je z drugimi ljudskimi boleznimi.

Zdravstvena propaganda, ki je za zdravstveni preporod naroda izredne važnosti je nepopolna; predavanja se vrše v eni vasi nedeljo za nedeljo po raznih institucijah in organih, često še o isti temi. Interes med prebivalstvom se ubija. Nismo sposobni organizirati velikih zdravstveno propagandnih gibanj, kakor so n. pr. zdravstveni tedni v Nemčiji, protituberkulozni dnevi v posameznih državah.

Zlasti trpko in usodno škodljivo je pomanjkanje vsakega kontakta med zavarovalnimi institucijami. Kakor da evidentnost skupnosti interesov ne bi ležala na dlani! Zavarovalne institucije v Sloveniji in v državi razpolagajo z velikimi denarnimi sredstvi, ako jih vzamemo kot celoto, vsaka zase pa ima premalo, da bi ustvarila velike čine na polju ljudskega zdravja. Revni smo, pa vendar vidimo, da n. pr. vsaka zavarovalna institucija zase in po svoje rešuje problem tuberkuloze, vsaka zase hoče postavljati okrevališča in zdravilišča — efekt je polovičarski ali pa sploh izostane.

Situacija je prišla celo tako daleč, da eden hoče živeti na račun drugega in da vsakdo skuša zlasti svoje finančne neprilike ozdravljati s pritiskom na drugega. Govori se o različnih bradah, dasi imamo vsi eno skupno brado: zdravje naroda.

Spoznanje po potrebi koncentracije zdravstvene službe in zdravstvenih prizadevanj je v kulturnih državah že davno dozorelo do realnosti. Kjer zakoni sami še ne ustvarjajo take koncentracije, jo ustvarjata volja in razumevanje interesentov samih. Koncentracija sredstev in sil je glavno **gospodarsko** načelo. Zdravstvena politika je del **gospodarskega** prizadevanja naroda. Trpka in žalostna je ugotovitev, da po Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev predlagana delovna skupnost med raznimi interesenti ni našla pravega odziva — niti med nosilci obveznega zavarovanja. Ista usoda doleteva misel po ustanovitvi vsenarodne protituberkulozne lige. Podobno je s predlogom istega urada o ustanovitvi delavne skupnosti za preprečevanje obratnih nezgod. Res, dobre stvari pri nas počasi dozorevajo! Celo to vidimo, da privatni nameščenec, ki je v srečnem položaju, da je pok. zavarovan, v slučaju težkega obolenja, ki more prinesti predčasno onemoglost, ni deležen skrbne kolaboracije zdravljenja po zavarovalni instituciji za slučaj bolezni in po instituciji za slučaj onemoglosti. Interes obeh institucij je identičen in vendar v praksi medsebojno tuj.

V novem zdravstvenem zakonu mora biti predvidena in omogočena koncentracija zdravstvenih prizadevanj med narodom. To zahteva interes dobre in ekonomične zdravstvene politike. Koncentracijo zdravstvene službe, zlasti med zavarovanim članstvom naroda je nemška vlada v svoji naredbi od 27. februarja 1929 utemeljila z ugotovitvijo, da »koncentracija prepre- nepotrebne dvojne izdatke, s tem zbira sredstva za še ne krite potrebe; zdravstveno skrbstvo postane tako v svoji celoti bolj enostavno in bolj ekonomično.

Dr. I. B.

Laskava zahvala Fidaca

Beograd, 11. septembra. p. Ministrski predsednik general Pera Živković je prejel iz Splita od predsedstva Fidaca povodom odhoda njegovih članov iz naše države naslednjo brzojavko: »Zapuščajoč Jugoslavijo, Vam pošiljamo zagotovila svojega globokega spoštovanja in priznanja. V neizbrisnem spominu nam bo odlična organizacija tega kongresa, **ki je najbolj uspel od vseh dosedanjih.** Fidac bo v vseh državah, ki so zastopane v njegovih vrstah, povedal o Jugoslaviji to, kar je videl, a to je red, edinstvo, delo in ogromno obnovo države po ogromnih žrtvah v svetovni vojni. — Predsednik Abot.«

Baron Rotchild na Jadranu

Sušak, 11. septembra. r. Senior angleške Rotchildove familije baron Lionel Rotchild s spremstvom si je danes z avtomobilom ogledal Sušak in okolico ter trsatski dvor Zrinjskih in Frankopanov, nato pa se odpeljali z jahto v Crikvenico. Ko so si ogledali tudi to, so odpluli na Rab, kjer ostanejo do petka. Ogledali si bodo še vso dalmatinsko obalo; na Jadranu se bodo mudili mesec dni.

Praški novinarji v Beogradu

Beograd, 11. septembra. p. Danes so prispeli semkaj slušatelji politične visoke šole iz Prage, ki so napravili pod vodstvom prof. Novaka ekskurzijo v našo državo ter so doslej posetili Ljubljano, Zagreb, Dalmacijo, Bosno, Črno goro, na povratku pa so se sedaj ustavili v Beogradu, odkoder bodo jutri preko Subotice in Budimpešte po 14-dnevnem bivanju v naši državi odpotovali v domovino. Danes so si ogledali mesto, napravili izlete v okolico in položili venec na grob neznanega junaka. Zvečer jim je češka kolonija priredila družabni večer.

Tragične posledice hercegovske vročekrvnosti

Sarajevo, 11. septembra. p. Povodom neke cerkvene svečanosti v frančiškanskem samostanu pri Ljubuši je prišlo do krvavega pretepa med seljaki iz sela Radišč in iz sela Humci. Bitka, v kateri so imele glavno besedo puške, revolverji in noži, je trajala skoraj dve uri. Šele ko je prišel večji oddelek orožništva in razdvojil sovražna tabora, je bil vzpostavljen red. Na bojišču so ostali trije mrtvi, 8 težko in 22 lahko ranjenih.

Papeški nuncij v Zagrebu

Zagreb, 11. septembra č. Nocoj ob 6. je prispel semkaj na povratku iz Rima v Beograd papeški nuncij Pellegrinetti. Na kolodvoru ga je sprejel tajnik zagrebškega nadškofa ter ga spremil v škofijski dvorec, kjer ga je pričakoval nadškof dr. Bauer. Papeški nuncij ostane v Zagrebu do jutri, nakar bo odpotoval v Beograd.

Francoski list o Vojnoviću

Pariz, 11. sept. AA. »Liberte« objavlja članek pod naslovom »Ob smrti Ivana Vojnovića«, v katerem podaja njegove glavne življenjepisne podatke in naglaša dejstvo, da je bil pokojnik velik prijatelj Francije. Več njegovih del je bilo prevedenih tudi na francoski jezik, a o njegovem pesniškem delu je izšla v francoskem jeziku posebna študija.

Poneverjalec Radulović ušel na Finsko

Reval, 11. sept. AA. Estonska agencija »Eta« poroča: Bivši policijski pisar Radulović, ki ga jugoslovenske oblasti zasledujejo, ker je poneveril 400.000 Din, je bil aretiran v bližini Revala in bil izročen v tamošnje policijske zapore. Sedaj pa mu je uspelo pobegniti iz policijskih zaporov s svojo ljubico Lidijo Engel. Sodi se, da je izginil na Finsko.

Stanje setve ob koncu avgusta

Beograd, 11. sept. r. Poljedelsko ministrstvo je izdalo o stanju setve ob koncu avgusta naslednje poročilo:

Vreme je bilo v drugi polovici meseca avgusta dokaj spremenljivo, spremljano mestoma od nalivov, viharjev, toče in preloma oblakov, kar je povzročilo v mnogih krajih znatne škode, zlasti v Srbiji in Vojvodini. Kjer n bilo neurij, je dež, ki je padel po dolgotrajnem suši vremenu, vplival zelo povoljno na razvoj kultur, zlasti na koruzo, sladkorno in živinsko repo, zelje in drugo sočivje in na trave. V toplejših pokrajinah južne Srbije in v Primorju je pričelo obiranje rane koruze, trganje duhana, spravljanje ranega krompirja, obiranje ranega sočivja in sadja, fižola in lana, ter žetev in mlačev žitaric, v planinskih pokrajinah. Deževje je to delo mestoma sicer oviralo, vendar pa je bilo delo v splošnem opravljeno pravočasno. Koncem meseca je bilo stanje setve večinoma normalno in dokaj zadovoljivo z dobrim izgledom na žetev.

Pri sadju in grozdju so se čutile posledice deževja, ker je začelo odpadati in mestoma, zlasti v večjih količinah, gniti na posledicah raznih bolezni in škodljivih uplivov.

Hmeljski trg

Žatec, 11. septembra. h. Zelo živahno nakupovanje ob nespremenjenih cenah od 400 do 625 Kč. Za prvovrstno blago se je plačevalo 575 do 625, za boljše srednje blago 500 do 550, za srednje vrste 450 do 475 in za podrejene kakovosti 400 do 425 Kč.

Nürnberg, 11. septembra. h. Dovoza ni bilo, promet je znašal 80 stotov po 50 kg. Cene nespremenjene, od 25 do 90 mark.

Naši kraji in ljudje

Nova mladost

Preden je Muftar Jusupović stopil pred puške, je dovolil nekaterim zdravnikom, da ga po smrti operirajo zaradi žlez. Zagrmela je prva salva in še druga, zdravnik je ugotovil smrt in ns tem zadoščenje pravici, nakar se je ročno izvršila operacija, da ne bi bilo v prid znanosti ničesar zamujeno.

A da bo točneje povedano: izvršile so se v Novem Sadu tri operacije. Za mrtvim Muftarjem sta namreč enako urno prišla na vrsto dva živa moža, dva starca, pripravljena podedovati mladost za ustreljenim vojakom. Dobila sta žleze, — uspeh gijalen, znanost obogatena s frapantnim eksperimentom. Novosadska bolnica prejema brzojavna povpraševanja z vseh koncev sveta, pacijenta Panto Krivzov in Aleksa Vujanović sprejemata na stotine obiskov in dajeta izjave, ljudje pa ugibajo, ali se bosta lahko oženila in kdaj. Saj sta razmeroma itak še v najlepših letih: ruski polkovnik jih šteje 67, pristaniški delavec pa malenkostnih šest več.

O, kakor ni pod našim solncem nič novega, se razkriva tudi zdaj, da se v Beogradu že precej dolgo izvršuje pomlajevanje z ljudskimi žlezami, ki imajo (tako rekoč med brati) svojo povprečno ceno 10 tisoč dinarjev, katere pa so starci doslej radi plačali. In ne zastonj. Tako so se pomladili, da domala lahko konkurirajo vsem promenadnim levom. Kar se torej takih operacij tiče, moramo osupnjeni kar pritrditi nekemu beograjskemu listu, ki v dolgem članku ugotavlja, da »u tom pogledu ni Beograd ne zaostaje iza velikih varoši na Zapadu« . . . Še dragocenejša je nadaljnja meditacija:

— Medicinski poskus v Novem Sadu predstavlja senzacionalen dogodek, ki v največji meri zanima zdravnike. Po njihovem mnenju uspeh ni izključen, zahvaljujoč to lastnostnim žlez, ki žive še nekaj časa po smrti človeka. Ni še zaenkrat znano, ali se je kje na svetu že izvršil sličen poskus in je torej zaenkrat edinstven. Naravno, da se tu more govoriti le o žlezah zdravega in mladega človeka in zato se je baš porabila prilika z obsojencem, ki so ga ustrelili . . . V medicinskih krogih se z zanimanjem pričakujejo rezultati eksperimenta, ki se bodo pričeli pojavljati šele po par tednih, dočim bodo popolnoma vidni šele po kakih 10 mesecih . . .

Ko je torej eksperiment že storjen, lahko vsakdo želi znanosti, da uspeh ne bo izostal. Saj je človekoljubje prav moderno poglavje. In koncem koncev: Muftarja Jusupovića ta reč pač prav nič več ne briga.

Najstarejši človek na svetu živi v Zvorniku

Še nedavno so novine poročale, da je umrl neki Turek, ki so ga smatrali za najstarejšega človeka na svetu. Pa smo mu kmalu našli namestnika. Odkril ga je dopisnik »Vremena« v Zvorniku. Starec se imenuje Joca Jovičić in mu, računajoč po zgodovinskih dogodkih prisojajo okroglih 134 let. Živi tudi njegova žena, mlajša od njega samo za dobri dve leti.

Leta 1815, ko je pod knezom Milošem izbruhnila vstaja, je bilo Joci Jovičiću nekaj nad 20 let. Dobro se starček spominja vseh teh in naslednjih dogodkov in zna še fragmente narodnih pesmi, ki so opevale Čupića in Mehmeda-kapetana. Dolga leta je bil Jovičić »zasednik« (nekak župan) zvorniški. Za takega so ga Zvorničani predlagali zvorniškemu muselimu Hasan-begu, ki je predlog takoj odobril. A Joca Jovičić je res že od nekdaj ugleden in imovit mož. Vse njegovo premoženje cenijo na več milijonov dinarjev. Umrla sta mu dva sina, živijo pa še trije, med katerimi nosi najstarejši sedem križev, in hči. Bogato sorodstvo ima Joca Jovičić v Bjelini in nekaterih drugih krajih.

O samem sebi pravi starček: »Živim toliko, da sem še med živimi.« V resnica pa je še dokaj čvrst. Malo je oglušil, tudi vid mu je precej opešal. A vse življenje ni prišel v njegovo hišo zdravnik, ker stari Joca tudi nikoli ni bil resno bolan. Še vidno čvrstejša kakor starček je njegova žena.

Pri nagnenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti izboljšuje naravna **»Franz Josefova grenčica«** delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo. Raziskovalci na polju zdravniške vede o presnavljanju zatrjujejo, da so dosegli z **Franz Josef-ovo vodo« sijajne rezultate.** Dobi se v vsea lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

Mozirski starosta

Mozirje, 11. septembra

Te dni obhaja 65-letnico svojega rojstva naš brat starosta Ivan Lipold. Vsakdo pozna našega starino, ki se še danes rad udeležuje raznih sokolskih zletov. Naš jubilant izhaja iz znane narodne in sokolske rodbine Lipoldove v Mozrju. Njegov oče Jože Lipold je ustanovil l. 1882. z drugimi narodnimi Mozirjani Sokola v Mozirju in odtlej je br. Lipold najzvestejši član društva. Obiskoval je osnovno šolo v Mozirju, nato pa je študiral na gimnaziji v Celju, kjer je bil znan kot neustrašen narodnjak. Na višji gimnaziji je moral opustiti svoje študije zaradi slabih oči.

Odslej je živel le v Mozirju in postal samostojen posestnik. Z veliko vnemo se je udeleževal vsega javnega in društvenega življenja v našem trgu. Bil je član občinskega odbora, krajnega šolskega sveta in okrajnega odbora. Marljivo je sodeloval pri naši Narodni čitalnici kot dolgoletni odbornik in 41 let je bil član ravnateljstva naše Gornjesavinjske posojilnice. Najbolj pri srcu pa mu je bilo vedno le Sokolstvo. V mlajših letih je bil spreten telovadec, pozneje pa je kot starosta 20 let vodil društvo. Premnogo je doživel in izkusil naš br. Lipold v onih dneh narodnega prebujenja, ko je zahajal s svojimi brati Sokoli v razna nemškutarska gnezda budit narodno zavest. Na teh pohodih je vedno nastopal tudi kot govornik.

Bil je navzoč pri ustanovitvi nad 20 sokolskih društev (Trst, Gorica itd.) Kjerkoli so se zbirali Sokoli, si pač videl vedno tudi našega br. Ivana. Neprecenljive so njegove zasluge za naše društvo. Kadarkoli se je pojavila med brati malodušnost, je bil Lipold oni, ki ni nikoli obupaval, ampak vztrajno bodril. Vsa svoja mladeniška in moška leta je nesebično žrtvoval sokolski misli. Mož takšnega kova je bil trn v peti avstrijskim oblastnikom. V začetku svetovne vojne so kar prežali nanj. Spomladi l. 1915. so ga zaradi neke njegove izjave zaprli, postavili pred vojno sodišče in ga obsodili na 10 let težke ječe. V Karlaun pri Gradcu je bil zaprt 28 mesecev, l. 1917. pa pomiloščen. Nihče med nami ni bil bolj vesel nastanka Jugoslavije, kakor br. Lipold. Zopet ga vidimo vsega prerojenega v našem društvu. V priznanje njegovih zaslug ga je naše društvo l. 1922. izvolilo soglasno za častnega starosto. Sivolasemu jubilantu, ki danes zopet stoji kot starosta na čelu našega društva, kličemo iz srca naš sokolski »Zdravo!« želeč mu še mnogo zdravih in srečnih let.

Dijaški sejem

— Za prvo, za drugo, . . . za peto . . . za osmo!

Vrišč narašča. Pred Mestnim domom se preriva gruča študentov in študentk kričeč vsevprek. Vsak ima pod pazduho par knjig, katere hoče na vsak način spraviti v denar. Res, pravi, pravcati sejem! Čim bolj se bliža začetek šolskega leta, tem več jih je. Svoj sejemski prostor imajo na tradicionalnem prostoru pod platanami, a kaže, da bo za sedanjo Ljubljano kmalu premajhen. Raztegnili so ga že preko pločnika in tramvajskega tira na cesto. Še tramvaj jih ne moti pri njihovem poslu.

Sprevodnik se muči na vse pretege s svojim zvoncem, da bi utrl pot svojemu vozu, a študenti:

— »S plugom po treba, s plugom!« Mnogim so tudi mlekarski vozički na potu, katere puščajo tam mlekarice v dopoldanskih urah. Eni jih odrivajo, dočim izkoristijo drugi priliko in razpostavijo nanje svoje knjige. Kupujejo, prodajajo in preprodajajo jih, kakor na kakem pravem sejmu. Vsak skuša čim ceneje kupiti in čim dražje prodati. In če je študent dober mešetar, mu pade marsikak dinar ali celo kovač čistega dobička v žep. Pa hajd k sladoledarju!

— Koliko je ta čitanka?

— 30 Din.

— Tak špeh?

— No, koliko pa daš?

— No!

— Ali misliš, da sem tinto pil? — Za četrto, peto . . .

Praznik za študente je, če se prikaže na sejem kaka skrbna mamica ali papači. Takoj imata nešteto ponudb:

— Za katero pa gospa?

Za prvo? Ali imate že udžbenik, geometrijo? Tudi čitanko imam za prvo, krasna knjiga! In zopet kupčija in dobiček. Med kolegi pa:

— Kolk' s' pa dubu za udžbenik?

— Madoniš! Fajn s'm ga predau.

— Dobr' s' naredu. Tolk' j'h je tle, d' b' lohka ceuga Bačića z nim' pokru.

Sploh je letos sejem na višku. Včeraj se je pojavil na drevesu plakat, ki razodeva, da se vrši danes popoldne volitev za »miss Dijaški sejem«. Če že povsod volijo razne »miss«, zakaj jih ne bi še študenti. Priprave so velike, kajti udeležba bo ogromna. Tudi huda konkurenca se obeta. Tekmovale bodo gracije, ki so se že borile za ta časten naslov.

Torej dekleta, mnogo sreče!

Smrtna nesreča pri delu

Trbovlje, 11. septembra

Iz Četrovca v Medjimurju je prišel v Trbovlje 40-letni poljedelski delavec Blaž Kozjak. Beda ga je gnala daleč od doma. Doma je pustil ženo in troje otrok, sam pa je vstopil v službo pri podjetju Dukić. Za jamsko delo ga niso sprejeli in opravljal je, kakor drugi nekvalificirani delavci, zunanje delo. Tudi to delo je postalo zanj usodno.

Bil je pri oddelku delavcev, ki so prestavljali železniški tir od višje ležeče nasipine na nižjo. Tir so razdirali ter nosili železniške prage iz višine 340 na višino 332. Ko je Kozjak nesel težak železniški prag od starega tira in ga hotel spustiti na nižje ležeči novi tir, ga je težak prag potegnil za seboj, tako da je padel kakih 8 m globoko na spodaj ležeče prage ter se hudo poškodoval na glavi. Takoj so ga odpremili v bolnico, a je nesrečnež že med potjo umrl.

Mesto zaslužka bo dobila sedaj nesrečna družina v medjimurski vasi iz Trbovelj vest o najhujši nesreči, ki jo je mogla zadeti.

Tragična smrt priljubljenega rudarja

V torek pozno zvečer se je pripetila v Hrastniku na cesti smrtna nesreča, ki jo je na doslej še ne popolnoma pojasnjen način povzročil avto g. Kačnika, ko se je vračal iz Hrastnika v Trbovlje. Pri gostilni g. Franca Logarja je prišel namreč pod avto rudar France Rupret. Menda zaradi ovinka ali kaj šofer Ropreta ni opazil in vozila ni pravočasno ustavil.

Vsega razmesarjenega je šofer Rupreta naložil na avto in ga odpeljal v rudniško bolnico Preden pa je dospel do tja, je ponesrečenec že izdihnil. Mesto v bolnico, je moral odpeljati žrtev nesreče v rudniško mrtvašnico. Smrt je nastopila zaradi notranjega krvavljenja.

Truplo pokojnika prepeljejo v četrtek ob 4. iz rudniške mrtvašnice v Trbovlje, kjer bo pogreb ob 5.

Pokojni Rupret je bil samec, star 54 let. Pri rudniku je bil v službi že 26 let. Bil je znan kot prijazen možak in prijeten šaljivec.

Naj v miru počiva!

Umor v Ptujski gori

Maribor, 11. septembra

»Jutro« je na kratko že zabeležilo umor posestnika Antona Horvata v Gornji Pristavi, ki razburja vse prebivalstvo Ptujskega polja. Horvat je 3. t. m. brez sledu izginil, pozneje pa so našli njegovo truplo z razbito glavo v koruzni njivi. Dejanja je bil prvotno osumljen njegov sosed, s katerim je živel v prepiru, pozneje pa je preiskava ugotovila, da ga je umoril njegov lastni sin. O ugotovitvah preiskave izvemo naslednje podrobnosti:

Orožništvo je naknadno ugotovilo, da je bil posestnik Horvat umorjen. Prvotna domneva, da je morda ponoči padel s senika, se je izkazala za neutemeljeno. Ko so orožniki trdno prijeli sina Martina, je priznal, da je ubil svojega očeta s sekiro. Svoje dejanje je na kratko opisal takole: Ubil sem ga zato, ker se nisva dobro razumela. Oče me je stalno silil, da bi opravljal najtežja dela, dočim je on popival in veseljačil. Že dolgo sem sklenil, da ga bom »v stran spravil«. Dne 3. septembra je oče zopet ves dan popival in je pozno zvečer prikolovratil domov, kjer je odšel po kratkem prerekanju spat na seno. Okrog pol 10. ponoči sem stopil v skedenj, kjer je oče trdno zaspal. Ta ugoden trenutek sem izrabil. Pobral sem v kolarnici sekiro, stopil k očetovi glavi in zamahnil. Zadel sem ga na desno oko, nato pa sem pobegnil. Kaj se je očetom zgodilo potem, ne vem.

Umor sam je s tem priznanjem torej pojasnjen. Nepojasnjeno pa je še to, kako je prišlo truplo na koruzno njivo. Po mnenju sodnih izvedencev je docela izključeno, da bi bil oče po tem udarcu, ki mu je zdrobil očesno duplino in čelno kost tako, da so izstopili možgani, še sam vstal in hodil, kakor izpoveduje ubijalec. Zato obstoja domneva, da je imel ubijalec še neke pomočnike, ki so mu pomagali spraviti truplo na njivo. Hoteč zakriti svoj grdi zločin, je sin naslednje dni do odkritja zločina hodil po vseh gostilnah in znancih ter izpraševal za očetom.

Morilec je prvotno svoje dejanje trdovratno tajil. Šele, ko so mu povedali, da ga je nekdo opazoval, je priznal, misleč, da ga je res kdo opazoval, ker je po izvršenem zločinu opazil nekega neznanca na cesti v bližini hiše. Morilec je bil izročen v sodne zapore mariborskega okrožnega sodišča in bo dajal odgovor pred prihodnjo poroto.

Trgovec izginil

Žalec, 11. septembra

V četrtek 29. avgusta je neznanokam izginil hmeljski prekupčevalec in rezervni kapetan g. Rudolf Senica, star 40 let, doma iz Žalca v Savinjski dolini. G. Senica je stanoval do svojega nenadnega nestanka v Žalcu pri Lizi Blaževi, ki trdi, da je odšel g. Senica omenjenega dne zjutraj od doma zelo potrt in se še do danes ni vrnil. Splošno se sumi na samomor, zlasti ker se je g. Senica pred odhodom sprl z nekim hmeljskim trgovcem in je znancem opetovano izjavil, da se bo končal. Vse iskanje domačih in orožništva je ostalo brezuspešno. Izginuli g. Senica je srednje postave, svetlih kostanjevih in po sredi glave česanih las, modrih oči, popolnoma obritega obraza, zdravih zob in je bil pri odhodu oblečen v zelenkasto sportno obleko ter gologlav. Kdor o izginulem g. Senici kaj ve, naj sporoči najbližjemu policijskemu ali orožniškemu oblastvu.

Danes zadnji dan!

Krik mesa

Emil Janings

Ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri!

»Elitni kino Matica«

Telefon 2124.

Neugnana tatica

Ljubljana, 11. septembra

Stara je že nad 50 let, vendar je pamet ne sreča. Marija Kavčičeva je zagledala luč sveta nekje gori v enem izmed dunajskih predmestij in je preživela tamkaj otroška leta, pa tudi še kos dekliškega življenja. Na Dunaju je prišla kmalu med apaško družbo, kjer se je naučila različnih tatinskih umetnosti. Postala bi morda prav rafinirana tatica velikega formata, da ni pričela oboževati pijačo. Ker je bila preveč vdana alkoholu, je v svojem poslu seveda neštetokrat zagrešila razne pogreške, ki so jo spravile od časa do časa v zapor. Tamkaj se seveda ni poboljšala. Nasprotno, priučila se je še raznih drugih neredností, ki jo tepejo v življenju.

Pozneje je morala Marička z Dunaja v Slovenijo, kamor je pristojna. Prišla je v Ljubljano, kjer se je kmalu uveljavila kot predrzna tatica. Nadaljevala je s svojim poslom in kradla vse, kar ji je prišlo pod roke. Zaprta je bila neštetokrat v policijskih zaporih, v gosteh pa je bila ne redkokdaj tudi na sodišču. Ko so jo v Ljubljani že nekam preveč poznali, je pobrala šila in kopita ter odšla na Hrvatsko. Tam je obrala razna mesta, služila včasi kot natakarica, če pa ni bilo drugače, tudi kot navadna služkinja po raznih sumljivih lokalih. Znala si je vedno osvojiti razne znance in prijatelje, ki pa so v njej kmalu spoznali drzno žeparico.

Pred kratkim je služila Marička v Čakovcu. Tamkaj je našla kmalu več žrtev in jih okradla. Ob času, ko ni bilo gostov doma, je obiskovala hotelske sobe ter pobrala obleko, denar ter razne dragocenosti. Ker so ji v malem mestu postala tla kmalu prevroča, je izginila in se odpeljala do Zidanega mosta. Od tam je nadaljevala pot v Ljubljano kar peš. Medpotoma je beračila ali pa tudi kradla. Slednjič je bila zopet v Ljubljani, kjer je policija že skoro pozabila na njo. Poskrbela pa je sama, da so postali detektivi in stražniki kmalu zopet pozorni na njeno pojavo.

Kavčičeva, ki je prišla semkaj precej razcapana, se je pojavila na ulicah kar čez noč v čedni obleki. Švigala je venomer po mestu. Zdaj jo je bilo videti nekje v središču, a se je pojavila zopet v Mostah, Šiški, Trnovem ali na Viču. Ženska ni po svoji dokaj odlični zunanjosti delala baš slabega vtisa, ko je vstopala pod raznimi pretvezami v tuja stanovanja. Če je naletela na koga, je jela navadno spraševati po kaki stranki v hiši. Ako pa ji je bila usoda naklonjena in ni našla nikogar doma, je hitro pobasala pod svojo obleko razne vrednosti ter izginila nalik kafri. Kavčičeva, ki je kradla po Ljubljani nad 6 tednov, se je ujela šele, ko je odpeljala iz dvorišča neke hiše v Florijanski ulici moško kolo in ga skušala prodati. Včeraj in danes je bila na policiji konfrontirana z raznimi, v zadnjem času okradenimi žrtvami. Pri tem se je izkazalo, da je zagrešila Kavčičeva tekom par tednov okrog 15 tatvin. Prav gotovo pa ima ženska na vesti tudi še drugih 15, le da se njene žrtve ne prijavijo. Ko bodo Kavčičevi na policiji vest še enkrat temeljito izprašali, bo stara grešnica izročena sodišču.

KDOR TRDI

da je kurjenje velika skrb in da je kurivo drago, gotovo še ni poskušal kuriti s

s **10** kg. drva — **ZEPHIR PEČJO** katera greje eno sobo — čez **24** ur

Večji tipi grejejo 3 do 4 sobe enako. Na zahtevo brezplačni popis:

Zephir tvornica peči d. d., Subotica

Samoprodaja za Ljubljano:

Breznik & Fritsch

Porota

Ljubljana, 11. septembra

Tatvina ameriških pisem

Lani so prihajale na glavno pošto v Ljubljani reklamacije, ker niso bila raznim ljudem dostavljena ameriška pisma. Z vsemi temi pismi je imel opravka Anton U., ki je bil poštni pripravnik. Anton je dovršil gimnazijo, maturiral, absolviral 4 tečaje medicine ter vojaški kaderski rok, a leta 1926 je vstopil k pošti. Obiskoval je tečaj višje poštne šole v Beogradu, se spet vrnil v Ljubljano in se oženil. Imel je plače 1446 Din, a tudi žena je nekaj zaslužila, menda okoli 1200 Din mesečno. Ko pa je končal kurz, sta žena in svakinja izgubili službo. Moral je skrbeti za ženo, dete, svakinjo, taščo in še za ženinega pobratranca, tako da je bil v hudih stiskah. Bil je baš tedaj zaposlen pri ameriških pismih. Zmagala ga je skušnjava in prilastil si je 6 priporočenih pošiljk in nad 400 navadnih pisem. Baje je znašala vsota ukradenega denarja okoli 21.408 Din.

ZAGOVOR.

— Ali ste krivi?

— Da.

— Kdaj ste pričeli odpirati pisma?

— Lani po Božiču.

— Koliko ste imeli plače?

— 1250 Din, kasneje 1400 Din. Žena je zaslužila 1200 Din in tudi svakinja je imela službo. Ko sem se oženil, sem postal kmalu velik revež, žena in svakinja sta izgubili službo. Obupal sem in sklenil sem si pomagati s tujim denarjem. Žena je imela 4000 Din prihrankov in za ta denar sva sklenila kupiti opravo. Vsi skupaj smo stanovali v ozki sobici in kuhinji.

Predsednik razprave je sodnik okrožnega sodišča dr. Kranjc, prisednika sodnika okrožnega sodišča dr. Sajovic in Merala, zapisnikar pa avskultant Pleiweiss. Za drž. tožiteljstvo je bil navzoč dr. Lavrenčak, toženca je zagovarjal dr. Zupan.

Obtoženčeva žena Angela je povedala, da so živeli zelo bedno. Ona ni vedela, da je mož odpiral pisma.

Obdolženec izgleda zelo slabotno in žalostno.

Sodni dvor je stavil porotnikom samo eno vprašanje glede krivde. Porotniki so krivdo soglasno potrdili, nakar je bil Anton U. obsojen zaradi hudodelstva zlorabe uradne obasti na 1 leto težke ječe s poostrenjem. Zavarovalni in preiskovalni zapor od 8. aprila letos se mu je vštel. Poštni upravi mora plačati 3300 odškodnine, ker je ostala škoda že poravnana. Upoštevalo se je tudi priznanje in uporabila se je izredna milost.

Obsojeni je kazen sprejel.

Tajna razprava

Razprava proti Martinu Jakopinu iz Bizovika zaradi posilstva je bila tajna. V takih primerih so le sodbe javne. Obtoženca je izvrstno zagovarjal odvetnik dr. Andrejčič.

Na podlagi prostoreka porotnikov, ki so krivdo s 5 glasovi zanikali, je razglasil predsednik oprostilno sodbo.

Jutri se vršita dve razpravi in sicer proti Janezu Vovku zaradi uboja in Janezu Grčarju zaradi težke telesne poškodbe.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

13

Kulturni pregled

Razstava slovanskega »Ex librisa« v Varšavi

Prve dni septembra se je v Varšavi otvorila vseslovanska razstava Ex librisov. Večji del risb in lesorezov za prireditev je prišel iz Zagreba, kjer se je vršila razstava Ex librisov pred nekaj meseci. Vendar se je kolekcija v Varšavi dopolnila z deli ruskih mojstrov: Dmitrevskega, Dobrova, Grigorijeva, Činskega, Kravčenka, Favorskega, Kuprejanova, Litvenka, Mazintina, Puzirevskega, Mitrohina in Mitrovskega. Jugoslovene zastopajo: Milenko Djurić, Šaša Šantel, Kos, Elo Justin, Bojničić, Rojc, Roch, Renarič in Šubic — vsi člani Udruženja jugoslov. grafičnih umetnikov. Zelo lepa je na razstavi udeležba Poljakov, ki so zastopani s 350 deli. Razstavili pa so tudi Čehi in Bolgari, tako da je prireditev v pravem pomenu besede vseslovanska.

Časopis »Przevodnik« je izdal ob razstavi posebno številko, ki je izšla kot katalog ter priobčuje tudi nekaj prispevkov o češki in jugoslovenski grafični umetnosti. Verjetno je, da se razstava iz Varšave prenese še v druge slovanske centre, t. j. še letos na jesen v Prago in od tam v Ljubljano.

Tenorist Josip Rijavec je prebil nekaj dni letošnjega poletja na počitnicah v Cavtatu pri Dubrovniku in se je od tam odpeljal na gostovanje v Beograd, kjer nastopi v Rigolettu, Manon, Lakme in Tosci. Gostovanje se je začelo v torek, 10. septembra. Glede naštrtov, ki se tičejo njegove bodočnosti, je umetnik izjavil dopisnikom beograjskih listov, da ostane za enkrat v Berlinu, kjer pa se letos ne bo omejeval samo na operne nastope, ampak bo tudi koncertiral. Spremljali ga bodo Bruno Walter (v Berlinu), Abendrot (v Kölnu), Scheinpflug (v Draždanah), Pabst (v Hamburgu) in Fischer (v Monakovem). Dalje nastopi Rijavec v Parizu (Gavotova dvorana) s tremi koncerti letos v novembru. Vabijo ga tudi v Rusijo. Ponudbo mu je stavila agencija, ki je pridobila za ruska gostovanja odlične evropske muzike, n. pr. Hubermanna, Walterja inn Klempererja. Ponudbo pa je Rijavec sprejel s pridržkom, da se odloči šele potem, ko povpraša na merodajnih mestih, če se naše oblasti strinjajo s takšnim gostovanjem.

Cankarjev »Šimen Sirotnik« v italijanščini. Rimski Institut za Vzhodno Evropo je izdal v zbirki Male slovanske knjižnice prevod Cankarjeve proze »Zgodba Šimna Sirotnika« (Il raccanto di Simon Sirotnik). Prevod je oskrbel italijanski pisatelj Wolfgang Giusti, v zbirko ga je pa uvrstil poznavalec slovanskih književnosti Ettore Lo Gatto. Znani rimski tednik »L'Italia letteraria« prinaša iz peresa kritika Umberta Barbara poročilo o prevodu in Cankarju. O Cankarju veli: »Cankar je pisatelj, katerega umetnost je polna razmišljanj, idej in simbolov. Zaradi tega mu lahko oprostimo nekatere močne francoske in ruske vplive ter moderno obliko, ki prihaja v konflikt z živim in sodobnim duhom. Prevod in uvod sta točna in pričata, da sta merodajnost in kultura prevajalca na stopnji popolnosti.«

Z nemškega knjižnega trga. V založbi S. Fischerja je izšla nova knjiga znanega pripovednika Jak. Wassermanna »Christoph Columbus, der Don Quichote des Ozeans«. Spis je izhajal prej v mesečniku «Die neue Rundschau«. Predstavlja posrečen poizkus romanizirane biografije, ki je v naših dneh ena najbolj priljubljenih književnih vej. — Otto Flake je izdal pri isti založbi biografijo znanega nemškega religioznega misleca Ulricha von Hutterja. — Alfred Döblin napoveduje novo knjigo novel »Berlin Aleksanderplatz«. — Klaus Mann je spisal romanizirano biografijo Aleksandra Velikega. — Art. Schnitzler je pripravil za tisk novo dramo »Im Spiel der Sommerlüste«. — Thomas Mann napoveduje novo knjigo esejev »Die Forderungen des Tages«, Bernhard Kellermann pa drugo knjigo potopisnih impresij iz Azije »Der Weg der Götter«.

Letošnji kandidati za Noblovo literarno nagrado. Kakor javljajo iz dobro poučenih virov, sta najresnejša letošnja kandidata za Noblovo literarno nagrado Angleža Galsworthy in Chesterton. Nemci forsirajo Thomasa Manna in pesnico Rikardo Huchovo, Rusi Maksima Gorkega, Američani pa Sinclaira Lewisa. V zadnjem času je vskočil med resne kandidate še H. M. Remarque, pisec knjige »Na zapadu nič novega«. Švedska Akademija, ki je najmerodajnejša instanca, se baje ni odločila za nobenega izmed imenovanih aspirantov.

Dramatizirana novela Selme Lagerlöfove. Zaslužna švedska pisateljica Lagerlöfova je priredila svojo novelo »Herrenhofsaga« za oder. Premijera dramatiziranega dela je bila na prostem v Skansenu poleg Stockholma.

Svetislav Petrovič

v velefilmu ljubezni in strasti

Poročnik Njene Visokosti

JUTRI! PREMIJERA! JUTRI!

ELITNI KINO MATICA

Domače vesti

* **Generalštabni oficirji na našem Jadranu.** Skupina naših generalštabnih oficirjev se je v zadnjih dneh mudila v Selcu na hrvatskem Primorju. Ta skupina oficirjev bo potovala vzdolž cele naše obale z edinicami vojne mornarice pod komando poročnika Marjaševića. V sestavu ekskurzije se nahaja tudi matična ladja »Hvar« s podmornicama »Hrabri« in »Nebojša« ter dvema torpiljarkama.

* **Osebna vest.** Kakor javlja »Politika«, je predvčerajšnjim prispel v Beograd naš rojak inženjer Mirko Roš s soprogo, profesor Curiške tehnike in predsednik federalnega instituta za proučevanje gradiva ter častni doktor berlinske univerze. Z njim je prispel iz Švice tudi dr. Valter Stöcklin s soprogo, rojeno Roš, veliki prijatelj naše države, ki je v dobi svetovne vojne bil član švicarske zdravniške misije v Srbiji.

* **Izpremembe v železniški službi.** Premeščena sta: dosedanji uradnik prometno-komercijalnega oddelka zagrebške direkcije Josip Peternel v prometno odelenje ministrstva, dosedanji uradnik oddelka za kontrolo dohodkov v generalni direkciji državnih železnic Anton Jenčič pa k direkciji državnih železnic v Ljubljani.

* **Velika skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda** bo letos 15. t. m. v Narod. domu v Kranju. Začetek ob 11. Pred veliko skupščino se bo istotam ob devetih vršil zaupni shod, katerega se lahko udeleže le tisti družbeniki, ki imajo na skupščini posvetovalno in glasovalno pravico. Po zaupnem shodu poklonitev vencev dr. Prešernu in Slomonu Jenku. Skupni obed v Narodnem domu. Za skupen obed se je priglasiti pri g. dr. Dolarju profesorju v Kranju. Vabimo vse Slovence k udeležbi.

* **Kongres narodnega delavstva v Kranju.** Narodna strokovna zveza sklicuje v nedeljo 6. oktobra ob 10. dopoldne v dvorani Narodnega doma v Kranju kongres narodnega delavstva. Na predvečer kongresa, v soboto 5. oktobra se bo vršil istotam delegatski zbor NSZ, katerega se bodo udeležili delegati vseh podružnic NSZ iz Slovenije. Kongresa se bodo udeležili poleg številnih gostov iz Slovenije tudi gosti iz ostalih krajev države in inozemstva. Podrobnejše o tem kongresu bomo še poročali.

* **Poročila ste se** 7. t. m. g. Franjo Špes mlajši, stavbeni podjetnik v Mariboru in gdč. Blanka Belšakova, učiteljica pri Sv. Marku niže Ptuja.

* **Prihod nemških turistov na naše Primorje.** Srednjeevropska potovalna pisarna v Berlinu, kakor se imenuje zastopstvo Putnika v Nemčiji, bo priredila ta mesec izlet 120 oseb v našo državo. Jutri prispejo izletniki preko Monakovega, Jesenic in Ljubljane v Zagreb, odkoder bodo pojutrišnjem nadaljevali pot na Sušak in nato ogledali vso našo dalmatinsko obal. Iz Dubrovnika se bodo 26. t. m. preko Sarajeva, Broda, Zagreba in Ljubljane vrnili v Nemčijo.

* **Živinorejsko okrožje za Dolenjsko** priredi v Velikih Laščah v nedeljo 15. t. m. ob 9 dopoldne običajni letni sestanek, h kateremu se vabi vse, ki so naklonjeni napredku živinoreje, pred vsem pa živinorejske zadruge, županstva in živinorejce.

* **II. gorska motociklistična dirka na Trojane** se bliža uresničenju ter je tozadevni program že izdelan. Ocenjevalna vožnja bo pričela 15. t. m. ob 9.30 in bo trajala do 12. predpoldne. Hitrostna vožnja (dirka) motociklistov pa bo popoldne od 13. do 16. Občinstvo opozarjamo zlasti na to, da bo direktna proga Vransko-Trojane v času prireditev zaprta za ves vozovni in osebni promet. Odhodna proga Ljubljana-Maribor vodi na Domžale-Trzin-Kamnik-Motnik-Vransko, oziroma obratno.

* **Smrt predsednika beograjske in izraelitske občine.** Včeraj zjutraj je umrl v zdravilišču Dobrna pri Celju v starosti 51 let dr. Salomon Alkalay, znani beograjski zdravnik in predsednik izraelitske cerkvene občine v Beogradu. Njegovo truplo so prepeljali v Beograd.

* **Ureditev podzemske jame v Hercegovini.** Ministrski svet je nedavno znano podzemsko jamo Vjetrenico v bližini železniške postaje Zavale prepustil oblastni samoupravi, ki bo v kratkem pričela z ureditvijo tega divnega čudeža prirode. Jama si je pridobila svetovni sloves, a tudi občudovanje mnogih učenjakov-geologov zaradi njenih podzemskih jezer in podzemskih hodnikov s krasnimi stalagmiti in stalaktiti. Geologi zatrjujejo, da se ta jama razteza tje do Dubrovnika.

* **Oporoka pokojnega Matijevića.** Predvčerajšnjim je bila v Beogradu otvorjena oporoka pokojnega Vladimirja Matijevića, ustanovitelja Srpske banke v Zagrebu. Vse svoje premoženje je zapustil Srbskemu podpornemu društvu »Privrednik«. Zapuščina pokojnega Matijevića znaša nad sedem milijonov dinarjev.

* **Prvi med mladimi harmonikarji** je bil Leopold Kucler, sin izdelovatelja harmonik iz Drenovega griča, pošta Vranika in ne Knelar Leopold, kakor je bilo včeraj pomotoma zabeleženo.

* **Natečaj za kopališkega zdravnika v Vrnjački banji.** Uprava Vrnjačke banje je razpisala natečaj za kopališkega zdravnika. Kandidati naj se javijo najkasneje do 10. oktobra. Upoštevali se bodo v prvi vrsti prosilci, ki so specijalno proučevali balneologijo in vsaj šest mesecev prebili v kakem inozemskem kopališču, da so spoznali delovanje v kopališču.

* **Neznano kam je odšel od doma** že 19. prejšnjega meseca 16-letni Slavko Urbas (Anžkov) iz Unca št. 13 pri Rakeku. Zadnjega avgusta so ga še videli v Kališah, potem pa je izginil brez sledu. Fant je velike postave in oblečen v črno obleko s črnim klobukom. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči to na naslov: Angela Urbas v Uncu št. 13 pri Rakeku.

* **Pol milijona Din** je dobil v torek pri žrebanju razredne loterije črnogorski mladenič Radul Ristović. Fant je pred par dnevi prišel iz Podgorice v Beograd, da se vpiše v trgovsko šolo. Revni so njegovi starši in preden je odšel z doma, mu je mati naročila, naj le kupi v Beogradu kakšno srečko, ker se ji je nedavno sanjalo o velikem denarju. Fant je storil tako in sanje so se obistinile. Njemu in materi. Izžrebana je bila njegova srečka 827.

* **Stroga obsodba ravnatelja meščanske šole.** Pred apelacijskim sodiščem v Novem Sadu se je v torek vršila prizivna razprava v zadevi Mihajla Dobrijevića, bivšega upravitelja dekliške meščanske šole v Kuli. Možu očitajo grehe, da je v času od januarja do aprila 1926. zlorabil svojo oblast nad nekaterimi učenkami. Pri prvi razpravi pred okrožnim sodiščem v Somboru je bil Dobrijević obsojen na dvanajst let ječe. Apelacijsko sodišče v Novem Sadu je zdaj znižalo kazen na polovico, kar je še vedno dovolj pokore. Olajšava je za Dobrijevića samo ta, da se mu v kazen vštejeta dve leti preiskovalnega zapora in bo torej moral odsedeti še štiri.

* **Po nesreči ustrelil tovariša.** Trinajstletni Karlo Krha, sin pivovarniškega uradnika, in njegov najboljši tovariš 16-letni Evgenij Dojkov, sin vrtnarja, oba iz Velikega Bečkereka sta se v ponedeljek igrala pri Dojkovih in našla staro puško, s katero je vrtnar Dojkov včasi streljal potepinske pse, ki so mu povzročali škodo. Mali Krha je iz radovednosti snel puško in jo začel ogledovati. Nenadoma je odjeknil strel in Evgenij Dojkov se je zadet v desno stran trebuha zgrudil in izdihnil.

ITO — zobna pasta najboljša!

* **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izvršitev.**

Danes vesela premijera!

»Silvestrovo v Parizu«

Ob 4., pol 6., pol 8., 9. Din 2, 4, 6.

Kino »Ideal«

* **Ovomaltine na Zagrebškem zboru.** Tudi na 12. Zagrebškem zboru (velesejmu) je tvrdka dr. A. Wander d. d. udeležena s svojim okusnim paviljonom, ki se pod naslovom »Kušaona« nahaja na levi strani vhoda v Zbor. Tu se v lepo dekoriranem in po vseh pravilih higijene opremljenem prostoru servira okusni okrepčilni proizvod »Ovomaltine«, ki je tudi pri nas že zelo popularen in ga enako radi uživajo otroci kakor odrasli. Otroci zato, ker je sladak, a odrasli, ker vedo, da Ovomaltine poleg izvrstnega okusa tudi blagodejno učinkuje na človeški organizem in njegovo odpornost. Vsakdo, ki pride na 12. Zagrebški zbor, se lahko prepriča o izvrstnih lastnostih Ovomaltina, a po slikah in tabelah, ki krasijo dr. Wanderjev paviljon, se bo tudi prepričal, kako je Ovomaltine razširjen in popularen po vsem svetu. Ako obiščete 12. Zagrebški zbor, ne idite mimo dr. Wanderjeve pokuševalnice, ne da bi jo obiskali. 1154

Iz Ljubljane

u— **Gledališki abonma.** V veži dramskega gledališča je vsak dan dopoldne in popoldne od 10. do 12. in od 13. do 15. živahno vrvenje. Abonenti se pridno vpisujejo. Oglejte si izredno nizke cene! Za malenkosten mesečni prispevek, 8 obrokov po 30 do 130 Din, za državne nameščence od 23 do 100 Din, vam nudi gledališče ca štiri predstave na mesec, dve dramski in dve muzikalni, celoletno 20 dramskih in 18 muzikalnih. Abonma je pri nas res poceni, zato pridno segajte po njem. Opozarjamo, da poleg abonmanov uprava ne bo dovoljevala nobenih drugih popustov.

u— **Z dramskim tečajem ZKD** bo ustreženo vsem ljubiteljem gledališke umetnosti, da se točneje seznanijo z vsem, kar spada v njeno področje. Predavanja se bodo vršila vsak torek od 7.—10. zvečer na srednji tehnični šoli. Vpisnina znaša mesečno 30 Din, vpisovanje pa se vrši v pisarni ZKD (Kazina II. nadstr.). Pri vpisu je plačati prvi obrok. — Prvo predavanje bo v torek 1. oktobra.

u— **Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani** obvešča svoje člane, da dobe legitimacije za kongres Jugoslovenskega lekarskega društva pri tajniku dr. Jakši, Wolfova ulica 1. Legitimacija služi kot izkaz za polovično vožnjo na železnici.

u— **Pričetek filmske sezone ZKD.** V soboto 14. t. m. bo otvorila ZKD novo sezono svojih poučnih in zgodovinskih filmskih predavanj. Zvezi se je posrečilo pridobiti za sezono celo vrsto najnovejših in najodličnejših filmskih del, na kar že sedaj opozarjamo cenjeno publiko obenem s prošnjo, da ohrani Zvezi isto naklonjenost kakor v preteklih sezonah ter z mnogobrojnim obiskom pospešuje možnost nadaljnega pridobivanja lepih filmskih del, katerih bi sicer Ljubljana ne imela prilike gledati. Kot prvi film bo na sporedu historijska **»Bitka pri Falklandskih otokih«**, slika junaške borbe in pogina nemške mornarice v svetovni vojni. Predstava se bo vršila v soboto v kinu Matici ob 14.30 ter se ponovila v nedeljo ob 11. dop. K filmu bo predaval in podal poučno zgodovinsko razlago g. prof. R. Pavlič.

u— **Društvo »Soča«** priredi v nedeljo 15. t. m. vrtno veselico v Šiški v prostorih gostilne g. Pavletič (prej Reininghaus). Opozarjajo se na to vsi člani in prijatelji »Soče«.

u— **Ruska Matica.** Ob priliki 20-letnice smrti ruskega pisatelja Antona Pavloviča Čehova priredi Ruska Matica v soboto, dne 14. t. m. v zbornični dvorani ljubljanske univerze predavanje o Čehovu. Predaval bo dr. Jevgenij Spektorskij, univerzitetni profesor in predsednik Ruskega znanstvenega instituta v Beogradu. Začetek ob pol 20. Ruska Matica vabi k temu predavanju svoje člane in vse prijatelje ruske literature. Vstop prost.

u— **Abrahma je srečal g.** Viktor Kunc, znan fotograf in lastnik priznanega ateljeja »Viktor« v Knaflovi ulici. Tovariši so vestnemu odborniku svoje stanovske organizacije priredili časten večer, kjer je bilo izrečeno mnogo čestitk, katerim se pridružujemo tudi mi.

u— **Društvo »ZOO«** podaljša razstavo na Ljubljanskem velesejmu zaradi obiska okoliških in ljubljanskih šol. Odprta bo v soboto 14. in nedeljo 15. ter v soboto 21. in nedeljo 22. t. m. od 2. popoldne do večera. Vstopnina za dijake v šolskem spremstvu 1 Din, za ostale 4 Din.

u— **Šiškarji-pevci!** Ker se od vseh strani izraža želja, da se oživi čitalniški pevski zbor, se vabijo vsi bivši in novi pevci-člani in nečlani, da se zanesljivo udeleže sestanka, ki se bo vršil v petek 13. t. m. ob 8. zvečer v Čitalnici v Sp. Šiški. Kdor bi bil zadržan, da bi se sestanka ne mogel udeležiti osebno, naj sporoči pismeno, če želi udeleževati pevskih vaj. — Odbor.

u— **Ogenj v Sv. Jerneja ulici.** Ko je stopil pekovski pomočnik Josip Vencel, uslužben pri peku Sašlu na Celovški cesti včeraj okrog 3.30 zjutraj na dvorišče, je naenkrat zagledal nasproti zidano podstrešje tovarne Lutzovih peči v ognju. Vencel je takoj hitel na cesto, kjer je obvestil o dogodku stražnika, ki je zbudil nekatere šišenske gasilce, nato pa iz stražnice telefoniral ljubljanskim gasilcem. Medtem so prišli na mesto šišenski gasilci, ki so zbudili spodaj v sobi speče delavce. Takoj so pričeli z gašenjem. Ogenj se k sreči še ni popolnoma razvil in so se vneli le leseni deli podstrešja. Bilo pa je v nevarnosti celotno skladišče in bi lahko nastal silovit požar, ki bi ogrožal tudi sosedna poslopja. Gasilcem se je posrečilo požar zadušiti in je tako nastala le malenkostna škoda. Kako je ogenj nastal, ni popolnoma dognano.

u— **Zabranite otrokom obešanje na vozove!** Že opetovano smo opozarjali, naj se otrokom strogo prepove obešanje na vozove. Saj se je dogodilo že mnogo nesreč s smrtnim izidom ali s pohabljenjem za vse življenje. Slična nesreča se je domala primerila včeraj popoldne okrog 17. v Gledališki ulici, kjer je neki voznik vozil z navadnim vozom. Neki deček, star kakih 7 let, se je začel obešati na voz in naenkrat obupno zavpil. Noga mu je zašla med kolo in ročico. Neki gospod, ki se je nahajal v bližini je na to takoj opozoril voznika, ki je k sreči vozil počasi in je lahko takoj ustavil. Šantaje in jokaje je deček odšel domov. Poškodba ni znatna. Gotovo pa bi mu zlomilo nogo, ako bi bil voznik vozil v količkaj hitrejšem tempu. Starši in vzgojitelji, prepovejte otrokom to grdo in nevarno razvado!

u— **Popadena od psa.** Raznašalko novin Marijo Jančerjevo je včeraj zjutraj popadel neki pes neznanega voznika in jo močno ugriznil na levi nogi. Popadljivi pes ji je raztrgal tudi nekaj obleke tako, da ima Jančarjeva dokajšnjo škodo. Ker se primeri popadov psov množe, bi bilo pač umestno, da gospodarji take pse obdrže na verigah, ali pa jih vodijo s seboj na vrvici. Pasje nadlege na ulicah je že preveč.

u— **S strehe je padel.** 45-letni klepar Jože Berčič stanujoč v Ribniški ulici št. 5 v Mostah je popravljal včeraj popoldne domačo streho. Ko je sedel na strehi, pa mu je nepričakovano spodrsnilo in je že starejši mož zdrsnil do žleba od tam pa na tla. Padel je več metrov visoko in si je poleg strahu prizadejal tudi več telesnih poškodb. Prepeljali so ga v bolnico.

u— **Tatvina pri belem dnevu.** Mehanik Mirko Nardin, ki ima svojo delavnico na dvorišču hiše št. 31 na Poljanski cesti, je opazil včeraj opoldne, da mu je nekdo odnesel z dvorišča pločevinasto posodo, ki drži nad 40 l. Ker se Nardin nikakor ni mogel spomniti, kdo bi zamogel tatvino izvršiti, je pričel poizvedovati pri strankah, končno pa je vendarle ugotovil, da sta mu posodo odnesla dva delavca, ki sta bila dopoldne zaposlena na dvorišču. Prijavil je stvar policiji.

u— **Nesreča pri delu.** V Mergenthalerjevi tovarni usnja v Mostah je prišlo včeraj zjutraj do težje nesreče. Pri nekem stroju je bil zaposlen delavec Lovro Podlipec, ki je postal tekom časa pri upravljanju stroja nepreviden. V trenotku razmišljenosti ga je stroj pograbil za desno roko in mu jo skoro popolnoma zmečkal. Težko ranjenega Podlipca so morali prepeljati nemudoma v splošno bolnico.

u— **Aretirana pocestnica.** Marija B., mlado dekle je prišla pred kakim pol letom z dežele v Ljubljano in je tu služila po raznih nišah. Kmalu so se ji jeli približevati razni moški, ki jih neprevidna ženska ni odbijala. Slednjič je nastopila službo v neki gostilni, kjer je okradla nekega gosta, zaradi česar je morala v zapor. Tako se je seznanila s policijo ter sodiščem ter je od takrat čedalje bolj propadala. Sledila je kazen za kaznijo, ki pa je nobena ni poboljšala. Pred kratkim je prišla Marička zopet na svobodo in pričela zahajati v razne sumljive lokale. Včeraj jo je prijavil neki moški, da mu je ukradla par sto dinarjev. Maričko je stražnik izsledil ponoči, ko je spala na klopi v nekem parku in jo pozval, naj mu sledi. Propadla ženska pa je bila bolna in so jo morali z vozom prepeljati na policijsko dvorišče, odkoder so jo spravili v zapor, kjer bo zopet presedela kak mesec. Žalostna usoda kmečkega dekleta, ki se je izgubilo v mestu.

u— **Žalne obleke za dame,** plašči in črne suknje za gospode najceneje v veliki izberi pri tvrdki Fr. Lukič v Stritarjevi ulici.

u— **Prijave** dopoldanskega, popoldanskega in večernega pouka v damskem krojaštvu se sprejemajo celodnevno. Pri zadostno številni prijavi znižane cene — zlasti dijakinjam. Modni atelje M. Šarc, Miklošičeva cesta. 1157

DIJAKI!

kupite šolske knjige v knjigarni TISKOVNE ZADRUGE

LJUBLJANA Prešernova 54.

V zalogi ima šolske knjige za vse šole v predpisanih izdajah

Kino LJUBLJANSKI DVOR

R.f in Raf kot pilota

VESELA IGRA

Iz Maribora

a— **Prihod nemških zdravnikov iz Češkoslovaške v Maribor.** Včeraj popoldne je prispelo v Maribor 110 članov državne zveze nemških zdravniških društev v Češkoslovaški, med katerimi je tudi nekaj zdravnikov Nemčije, predvsem pa iz Bavarske. — Prispeli so s popoldanskim brzovlakom ob 14.15 v Maribor, kjer so jih pozdravili zastopniki Zveze za tujski promet za mariborsko oblast. Zastopnik zdravniškega društva v Mariboru primarij dr. Černič je pozdravil tovariše z daljšim nagovorom, v katerem jih je opozoril tudi na naravne krasote Slovenije in Jugoslavije sploh. Gostje so bili pogoščeni. V vozovih so jim stregle narodne dame v narodnih nošah, kar je napravilo na goste izreden vtis. Na pozdrave je odgovoril predsednik Zveze nemških zdravnikov dr. Schöppe, izjavljajoč, da so gostje presenečeni nad spontanim sprejemom, kakoršnega se niso mogli nadejati. Po običajnem postanku vlaka v Mariboru so se gostje odpeljali v Rogaško Slatino, kjer ostanejo jutri, nakar odpotujejo v Ljubljano in na Bled.

a— **Nov tenor v mariborskem gledališču.** Za opernega in operetnega tenorja je angažiran Stjepan Ivelja, bivši član zagrebškega gledališča.

a— **»Potopljeni zvon« v Narodnem gledališču.** Ljudski oder iz Ljubljane bo gostoval v nedeljo 15. t. m. v našem gledališču z slovito Gernart Hauptmannovo dramatsko bajko »Potopljeni zvon«. Občinstvo opozarjamo, da si že v predprodaji oskrbi vstopnice.

a— **Mariborski gledališki abonma** je razpisan in se sprejemajo priglasi pri dnevni blagajni od 9. do pol 13. ter od 15. do 17. do sobote 21. t. m. Lanskim abonentom ostanejo mesta rezervirana do ponedeljka 16. t. m. Abonma obsega 25 predstav, od teh 15 dramskih in 10 glasbenih, mesečno povprečno po tri predstave. Cene so skoraj na vseh mestih še nižje ko lani, abonma pa se plačuje v osmih mesečnih obrokih.

a— **Dopolnilo k telefonskemu imeniku.** Okrožno sodišče v Mariboru ima naslednje številke: predsednik 2389, preiskovalni sodniki 2479, pisarna za okrožno in okrajno sodišče 2029.

a— **Tatvine.** V noči od torka na sredo so neznani storilci vlomili v stanovanje plačilnega natakarja »Velike kavarne« Alberta Planinca in mu pokradli raznih oblek v skupni vrednosti 11.000 Din. O tatovih ni nobenega sledu. — Rajmundu Gradišniku pa je bilo ukradeno na Aleksandrovi cesti izpred hiše št. 22 dobro ohranjeno dvokolo znamke »Pastel«, vredno 1800 dinarjev. Storilcu so na sledu in je za njim izdana tiralica.

a— **Truplo neznanke v Dravi.** Drava je včeraj popoldne naplavila neznano žensko truplo, ki so ga opazili pasantje okrog 3. popoldne v bližini starega mostu pod Veliko kavarno. Truplo ženske, ki je stara okrog 35 let, je potegnil iz vode kopališki mojster g. Zührer. Truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico mestnega pokopališča na Pobrežju. Ni se dalo ugotoviti, ali je utopljenka žrtev nesreče ali pa morda celo kakega zločina. Truplo je moralo ležati po mnenju sodne komisije v vodi že kakih 10 dni.

! Mariborčani !

Šolske knjige

za vse šole v najmodernejših izdajah ima v zalogi

Knjigarna Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova 13

Iz Celja

e— **»Potopljeni zvon« v celjskem gledališču.** Ljubljanski Ljudski oder bo gostoval v soboto 14. t. m. ob 20. v mestnem gledališču z znamenito Gerhard Hauptmannovo dramsko bajko »Potopljeni zvon«, ki je dosegel na vseh večjih odrih sijajen uspeh. Predprodaja vstopnic v knjigarni Goričar & Leskovšek.

e— **Občni zbor Strelječke družine v Celju.** V sredo 18. t. m. ob 20.30 se bo vršil v mali dvorani Celjskega doma občni zbor celjske Strelječke družine z naslednjim dnevnim redom: pozdrav predsednika in poročilo odbora z glavnimi podatki iz pravil, volitev novega odbora (predsednika in 7 članov) ter slučajnosti. Na občni zbor je vabljeno vse nacijonalno občinstvo in prijatelji Strelječke družine. Društva, ki so prejela še posebna vabila, naj skrbe, da pride njihovo članstvo polnoštevilno in točno na zbor, da se zborovanje po otvoritvi ne bo motilo. Oni, ki žele vstopiti v Strelječko družino, naj se zglase pred zborom pri dr. Mejaku.

e— **Državne nagradne strelske tekme v Mariboru** 8. t. m. se je udeležila tudi celjska Strelječka družina po posebni delegaciji. Ker celjska družina letos ni absolvirala predpisanih vaj, se ni mogla udeležiti nagradnega streljanja. Tradicijonalni strel v spominsko tarčo Strelječkega saveza je oddal za celjsko družino dr. Mejak.

e— **Prevoz pošte iz Dobrne v Celje.** Oblastna poštno-telegrafska uprava v Ljubljani oddaja za dobo 1 leta v zakup prevoz pošte iz Dobrne, Lemberga in Vojnika v Celje. Izklicna cena je 36.000 Din. Ustmena licitacija bo danes ob 10. na celjskem mestnem magistratu.

e— **Požar sredi mesta.** Predvčerajšnjim dopoldne so bili v pražarni kave zaposleni šef trgovine g. Ivan Ravnikar in dva trgovska pomočnika. Pražarna ima popolnoma moderen električni pogon in je pri izsipanju kave na rešeto nenadoma nastal v napravi kratek stik, ki je vžgal pravkar prepraženo kavo, da je pričela s plamenom goreti. Ogenj so pogasili z aparatom Minimax in s priznimi kavnimi vrečami. Skupna škoda znaša 2432 Din in je krita z zavarovalnino.

e— **V grmovju najdeno kolo.** Gostilničar Franc Samec z Ložnice je našel v nedeljo v grmovju ob Savinji skrito črno pleskano moško kolo znamke »Torpedo« s tovarniško številko 40.927. Kolo ima sedaj celjsko orožniško poveljstvo, ki bo izvršilo nadaljne poizvedbe o lastniku. Podobno kolo je bilo ukradeno pred dnevi pri Petričkovih v Liscah pri Celju.

e— **Ne vozi se v pijanosti s kolesom!** Delavec Pavel Čretnik se je vračal v nedeljo zvečer ob 19. po Ljubljanski cesti iz Petrovč v Celje. Med Petrovčami in Medlogom ga je dohitel na kolesu čevljarski pomočnik Maks Z., ki je bil precej vinjen in je zavozil v Čretnika. Čretnik je padel na tla in si zamazal praznično obleko. Kolesar je takoj nato s kolesom pobegnil, vendar ga je Čretnik kmalu nato v neki gostilni v Levcu izsledil in mu odvzel kolo. Z. je seveda moral oditi s Čretnikom na celjsko policijsko stražnico, kjer so ugotovili njegovo identiteto. Kolo je bilo vrnjeno lastniku, od katerega si ga je Z. izposodil za popoldanski izlet.

e— **Noćni napad v Gaberju.** V torek zjutraj je pričakal 25-letnega delavca Ivana Kolarja pred Westnovo tovarno v Gaberju njegov 26-letni tovariš Franc Fric in ga napadel z debelim kolom. Kolar je dobil par prask in mu je bila raztrgana srajca in nekoliko tudi suknjič. Fric mu je poškodoval tudi kolo, tako da trpi Kolar okrog 240 Din škode.

Iz Trbovelj

t— *Škrlatinka.* Zaradi močno razširjene škrlatinke se bo pričelo s poukom na tukajšnjih šolah šele 1. oktobra. Da se bolezen tako močno širi, so krivi tudi starši sami, ker prikrivajo bolezen in se boje otroka oddati v izolirnico. Otroci imajo v izolirnici dobro in strokovnjaško nego in zdravniško pomoč in je vsak strah pred izolirnico neumesten. Veliki požrtvovalnosti občinskega zdravnika g. dr. Jenšterla se imamo zahvaliti, da je bil do sedaj kljub zelo razširjeni bolezni samo en smrtni primer.

t— *Šolski pouk.* Dodatno k včerajšnji notici o začetku šolskega pouka poročamo, da je sresko poglavarstvo v Laškem odredilo, da se zaradi močno razširjene škrlatinke prične na osnovnih šolah Trbovlje-Vode, Trbovlje II., Sv. Katarina in na meščanski šoli v Trbovljah pouk dne 1. oktobra. — S poukom na vseh nadaljevalnih šolah, in sicer na rudarski nadaljevalni šoli v Trbovljah, obrtni nadaljevalni šoli na Vodi in trgovski nadaljevalni šoli na Vodi pa se bo pričelo 15. oktobra. Dan vpisovanja za te šole bo pravočasno naznanjen.

Iz Hrastnika

h— *Pričetek šolskega leta.* Šolsko leto 1929-30 se prične v ponedeljek 16. t. m. Otroci deške in dekliške šole se naj zbero na ta dan, seveda vsak pri svoji šoli ob 7.45. Nato se bo odkorakalo k skupni službi božji na Dol, ki bo ob 8.30. Redni pouk se začne v torek 17. t. m. ob 8. zjutraj. Ministrstvo prosvete je dovolilo deški in dekliški šoli — vsaki po eno novo vzporednico. Tako bomo imeli v šolskem letu 1929-30 v Hrastniku 7 razredno deško z 2. vzporednima in 7 razredno dekliško šolo tudi z 2. vzporednicama. Torej bo skupaj 18 razredov.

h— *Pravda s kemično tovarno.* Kakor že znano, se je pravdal že dalje časa posestnik Plaznik iz Drage s kemično tovarno zaradi škode, ki mu je baje delala tovarna na njegovih nasadih z izpuščanjem raznih strupenih plinov. Ta pravda, ki je veljala že okrog 300.000 Din, je končala s tem, da je kemična tovarna odkupila od gospoda Plaznika posestvo v Dragi. Posestnik Plaznik si je pa že kupil drugo lepo posestvo pri Laškem, kamor se bo najbrž preselil že ob novem letu. Kemična tovarna pa bo dala bivše Plaznikovo posestvo v najem.

Izjava.

Fa I. Kostevc, Ljubljana opozarja, da se samo pooblaščencem s podpisom tvrdke izplačuje na račun. 1156

Dopisi

TRŽIŠČE NA DOLENJSKEM. Prvo gospodarsko dobrodelno društvo Tržišče je priredilo svoj izlet 1. t. m. v graščino Klevevž. Društvo je bilo najgostoljubnejše sprejeto. Na našo željo nam je g. Ulm, lastnik graščine, razkazal lepe gospodarske naprave svojega veleposestva. Peljal nas je po žlebu vode Rodole v podzemsko jamo, kjer je bila ob času turških napadov skrivna pot na grad Čreteš, ki je sedaj v razvalinah, povzročenih od Turkov. Nato smo šli do turbine, kjer žene voda vse gospodarske stroje ter napravo za razsvetljavo. Ogledali smo si žago, mlatilnico in druge važne gospodarske stroje ter razno orodje naprednega gospodarstva. Nato še hlev, žitnice in sušilnice koruze. Potem je predaval g. ekonom Ambrož o kletarstvu in sadjarstvu. Predavanje smo z zanimanjem poslušali. Po predavanju smo bili dobro postreženi z dolenjsko kapljico ter drugimi dobrotami. Društvo izreka najiskrenejšo zahvalo za pouk in gostoljubno postrežbo vsem, posebno g. Ulmu, g. ekonomu Ambrožu ter g. oskrbniku Kržanu.

PRAGERSKO. Že dvakrat so nas presenetili naši dijaki z lepo uspelimi prireditvami. Uprizorili so »Divje in nedeljske lovce« in »Vozel«. Tretjič nas hočejo presenetiti s prav obširnim programom. V nedeljo 15. t. m. uprizorijo ob 7 zvečer v prostorih g. I. Predoviča na Pragerskem naslednje točke: »Med rožami« (pevska točka), predavanje o Molieru in njegovih delih; »Skapinove zvijače«, komedija v treh dejanjih; »Moja hišna oprava« (pevska točka); »Zamorec« (šaloigra); »Kmet in avtomat« (šaljiv prizar v 2 dejanjih). Čisti dobiček za nabavo odra in kulis. Za letos zadnja zabava, a lepa in polna smeha.

Sokol

Župni zlet Celjske sokolske župe v Trbovljah

Kakor je bilo že objavljeno, bo priredila Celjska sokolska župa 15. t. m. zlet v Trbovlje. Župa je razposlala društvom letake in legitimacije za 50% popust na železnici. Števila udeležencev ni mogla ugotoviti, ker mnogo društev ni vrnilo do danega termina prijavnic. Društva, katerim smo poslali morda premalo izkaznic, naj jih naročijo pri župi, ki jih ima še dovolj v zalogi. Želimo, da bi bilo več takih društev, ki bi jim doposlane legitimacije ne zadostovale.

Na predvečer župnega zleta v soboto 14. t. m., bo ob 21. v Sokolskem domu v Trbovljah župna odborova seja. Na to sejo mora poslati vsako društvo po enega zastopnika.

Na zletni dan 15. t. m. pridite v Trbovlje vsi, ki ste člani in članice naše organizacije in povabite na zlet tudi vse naše somišljenike! V prvi vrsti pričakujemo, da bodo dopoldne zbrani v Trbovljah vsi telovadci in telovadke naše župe v številu, kakor jih izkazujejo statistike. Z župnim zletom zaključujemo letošnje javne nastope, nato pa bomo nadaljevali zopet smotreno delo v telovadnicah, da bomo v l. 1930. dobro pripravljeni za II. jugoslovenski vsesokolski zlet v Beogradu. Naš župni zlet je skušnja za veliki nastop v Beogradu, zato je treba, da pridemo v Trbovlje vsi. — **Staršinstvo.**

Zlet ljubljanske sokolske župe na Viču

Kot smo že poročali, se vrši v nedeljo 15. t. m. II. zlet ljubljanske sokolske župe na Viču, v proslavo 20letnega obstoja tamošnjega agilnega Sokolskega društva in sokolske župe Ljubljana. Z zletom so združene tudi tekme v lahki atletiki in na orodju. Viški Sokol ba vsem onim, ki so se pravočasno prijavili, preskrbel udobna prenočišča.

V soboto 14. t. m. po viški občini bakljada; v nedeljo 15. t. m. ob 6. zjutraj na letnem telovadišču poleg osnovne šole na Glincah tekme; ob 9. dopoldne skušnje vseh videlkov in vojaštva; ob 11.30 ev. slavnostni občni zbor (ako bo dopuščal čas); ob 14. zbor Sokolstva in vojaštva 16. artilj. polka pred Mestnim domom v Ljubljani, odkoder krene povorka po glavnih mestnih ulicah, po Rožni dolini in Glincah pred Sokolski dom na Viču. Točno ob 15.30 pričetek javne telovadbe pod vodstvom župnega načelnika br. Vidmarja. Pri javni telovadbi sodeluje tudi vojaštvo 7. artiljeriskega polka s puškami, v mraku »Mrtva baterija«, simbolična scena, izvajajo vojaki 16. artiljerskega polka s sodelovanjem topov itd. Po javni telovadbi narodna veselica na telovadišču in v vseh prostorih Sokolskega doma. Pri celotni prireditvi sodeluje železničarska godba »Sloga« iz Ljubljane. Polovična vožnja po železnici od 13. do 17. t. m. Bratska društva se pričakujejo na zlet polnoštevilno; članstvo naj pride v slavnostnem kroju. Narodnjaki, pohitite prihodnjo nedeljo na Vič na naše sokolsko slavje. Zdravo!

Gorenjska sokolska župa je priredila v soboto in nedeljo svoje župne tekme na Jesenicah, ki so pokazale precejšnjo zanimanje i od strani vžuplienih društev i od strani občinstva. Predvsem je bil to šesteroboj, ki se ga je udeležilo 17 tekmovalcev iz 5 društev, ki so morali obvezno predelati vse predpisane discipline: tek na 100 metrov, skok v daljino in višino, met krogle in plezanje ter proste vaje. Prvak iz te tekme je izšel dr. Šifrer iz Kranja, čigar rezultati so: tek 12.1 sek., skok v daljino 585 cm, v višino 155, krogla 10.67 m, skupno 67 točk. Tekme vrst na orodju in teku z zaprekami na 100 m, plezanju in skoku v višino so prinesle poleg lepe udeležbe skoraj stotine tekmovalcev tudi prav lepe rezultate i v višjem i v nižjem oddelku. Prvak višjega oddelka je br. Pristov iz Jesenic, nižjega oddelka na br. Noč tudi iz Jesenic. Kot vrste so si priborile prvenstvo v nižjem oddelku članov Jesenice prvo mesto, Krani drugo mesto, Javornik tretje mesto. V tekmi moškega naraščaja je prvi Razinger iz Radovljice v višjem oddelku, ženskega naraščaja Sonja Nučičeva iz Kranja v višjem in Maidičeva Mira v nižjem oddelku. Od članic je dosegla prvo mesto s. Potočnikova iz Škofje Loke. — Ker je bil določen kot prehodno darilo zmagovalni vrsti krasen župni prapor, je to pot prejelo sokolsko društvo v Kranju za dobo enega leta to darilo, nakar bo ob prihodnjih tekmah ponovno podeljeno tedanjemu zmagovalcu. — V nedeljo popoldne se je vršil javni nastop na letnem telovadišču Jeseniškega Sokola poleg novega Sokolskega doma, ki je dobro izpadel. Ob tej priliki so bili razglašeni rezultati tekem in podelien župni prapor zmagovalnemu društvu.

Dopisnike sokolske rubrike v »Jutru« prosimo, da nam vedno v najkrajšem času pošljejo svoja poročila o javnih nastopih, tekmah, akademijah in drugih prireditvah, da uredništvo z ozirom na razpoložljiv prostor primerno porazdeli celotno snov in se s tem izogne zakasnitvam v priobčevanju.

ŠOLSTVO

Na manjšinski (nemški) osnovni šoli v Ljubljani (pouk tudi v slovenščini in srbohrvaščini) bo naknadno vpisovanje otrok za 1.—6. šol. leto dne 14. t. m. od 8. do 12. Cojzova cesta 5, I. nadstropje, desno.

Sport

Sportni drobiž

V nedeljo se je končalo letošnje lahkoatletsko tekmovanje za prvenstvo države. Kakor znano, se je prvi del tega tekmovanja vršil v Pančevu. Glavno zanimanje v nedeljo je bilo osredotočeno na desetoboj, pri katerem je zmagal Haškovec Hellebrandt s 5515.52 točk. Sledil mu je njegov mladi klubski drug Kallay, ki je dosegel 5495.28 točk. Hellebrandt je tekel 100 metrov v 11.4, 400 m v 58.8, 1500 m v 5:53.8,110 m z zaprekami v 18.8. Kroglo je vrgel 10.30, disk 30.56 in kopje 52.17 m. V višino je skočil 160, v daljavo 615, a ob palici 250 cm. V teku na 10.000 m je sigurno zmagal Koren (Gradjanski) v času 34:56.8, kar je boljše od obstoječega rekorda. Kot drugi je prispel 400 m za prvim na cilj Ilirijan Sporn, a tudi tretje mesto je zasedel Ilirijan Tinta. V teku na 400 m z zaprekami je zmagal Praunsperger (Concordia) Pri štafetnem teku 4 krat 400 m je Hašk zmagal brez konkurenta v času 3:35.8, kar je boljše od rekorda. Na tem tekmovanju doseženi novi rekordi pa ne bodo priznani, ker ni bilo prisotnih dovolj saveznih sodnikov.

6. oktobra se bo odigrala v Bukarešti prva tekma za Balkanski pokal med Jugoslavijo in Rumunijo. Svrha tega tekmovanja je, da se na temelju teh iger ugotovi ono moštvo balkanske skupine, ki bo sodelovalo pri tekmah za svetovno prvenstvo v Uruguayu. Tekmovanje za svetovno prvenstvo se vrši meseca maja 1930. v Montevideo. Ako bo naši nogometni reprezentanci uspelo iziti iz tekmovanja za Balkanski pokal kot zmagovalec, je skoraj gotovo, da se bo udeležila tekmovanja za svetovno prvenstvo, zlasti ker bo potovanje, stanovanje in prehrana v Montevideo brezplačno. Naš savezni kapetan namerava za tekmo proti Rumuniji postaviti naslednje moštvo: Mihelčič-Ivković, Koch-Arsenijević ali Marjanović, Premrl, Kunst-Marjanović, Hitrec, Leinert, Bonačić, Lemešić.

Prihodnjo nedeljo se vršita zopet dve državno-prvenstveni tekmi, in sicer igra v Beogradu Hajduk z beograjsko Jugoslavijo, v Zagrebu pa Gradjanski z BSK. BSK je prosil Savez naj za nedeljo dobi inozemskega sodnika. Akceptiral bi vsakega razen dunajskega sodnika Brauna. Tudi za tekmo Hajduk-Jugoslavija bo najverje določen inozemski sodnik.

SK Ilirija je sklenila za 27. in 28. t. m. dve mednarodni tekmi s SK Nicholsonom, renomiranim klubom dunajske I. profesijonalne lige. Na Dunaju je zgubila Ilirija proti Nicholsonu kot znano z 2 : 8. Navzlic temu razmeroma neugodnemu dunajskemu rezultatu upa Ilirija, da se bo mogla na domačih tleh uspešno upreti profesijonalom.

V nedeljo se bo vršila na Dunaju tekma amaterskih reprezentanc Madžarske in Avstrije. Tekmo bo sodil beograjski sodnik Joksić.

Da se vidi, kako je razširjen nogomet objavljamo naslednje podatke: FIFA šteje sedaj 46 članov. Največji savez je angleški, ki ima preko en milijon aktivnih nogometašev. London sam ima preko tisoč klubov. Jakost nekaterih držav, ki so včlanjene v FIFA, je naslednja: Nemčija 6300 klubov z 900.000 igrači, Italija 2054 klubov, Belgija 1200 klubov s 100.000 igrači, Nizozemska 1030 klubov s 63.000 igrači, Češkoslovaška 939 klubov s 35.000 igrači, Poljska 595 klubov s 27.000 igrači, Madžarska 430 klubov s 84.000 igrači, Danska 334 klubov, Rumunija 298 klubov s 8200 igrači, Turčija 289 klubov, Avstrija 245 klubov, Japonska 300 klubov, Uruguay 336 klubov, Peru 142 klubov. Jugoslavija šteje po zadnjem poročilu tajnika JNS 350 klubov z nad 40.000 verificiranimi igrači.

Tekme za Gosposvetski pokal

Nogometne tekme za prehodni Gosposvetski pokal, ki se vrše vsako leto na obletnico koroškega plebiscita, hoče izvesti SK Ilirija letos dne 13. oktobra, to je na nedeljo, ki je obletnici najbližja. Ilirija je turnir že prijavila podsavezu in upa, da glede termina ne bo zaprek.

Turnir za Gosposvetski pokal je vsakoletna manifestacija naših sportnih organizacij za nacijonalno kulturne namene Jugoslovenske Matice. Sportna in tudi širša javnost je pokazala dosedaj za ta turnir nedeljene simpatije. V dosedanjih tekmah je zmagal leta 1926 in 1927 SK Ilirija, lani pa je po neodločenem izidu tekme Ilirija : Maribor (4:4) odločil žreb za ISSK Maribor. Oficijelni razpis turnirja bomo objavili prihodnje dni.

Prepozicije

za internacionalni lahkoatletski miting SK Ilirije, ki se bo vršil v nedeljo 22. septembra 1929 ob 15. uri na igrišču Ilirije ob Celovški cesti.

Program obsega: teki na 100 m, 400 m, 1500 m, 5000 m, štafeta 4×100 m, skok v višino in skok v daljino z zaletom, met diska, met krogle in met kopja.

Tekmovanje se vrši na tekališču, dolgem 388 metrov, ki ima dva nedvigujena zavoja in je pokrito z ugaski (leš).

Pravico udeležbe imajo atleti vseh klubov, včlanjenih v savezih, ki so člani »Federation internationale d' athletisme«.

Tekmuje se po pravilih Jugoslovenskega lahkoatletskega saveza.

Nagrade v obliki plaket in priznanic dobe prvoplacirani trije v vsaki disciplini in tekači prvoplaciranih treh štafet.

Prijave obenem s prijavnino, ki znaša Din 15 za osebo in točko in Din 30 za štafeto, je poslati do 15. septembra na naslov Drago Stepišnik, Ljubljana, kavarna Evropa. Prijave brez prijavnine se ne bodo upoštevale.

Službeno iz JLAS.

Balkanske igre. Sporoča se klubom, da je upravni odbor JLAS zaključil, da se na balkanske igre v Ateno odpošlje kompletna reprezentanca (približno 25 oseb), ki bi zmogla zasesti vse tekmovalne točke in reprezentirati pravo jakost našega lahkoatletskega sporta. Reprezentanca v tem obsegu lahko odpotuje na Grško samo, če bo prejela vladno subvencijo, za katero se je ponovno prosilo. V kolikor savez ne bi prejel potrebne subvencije za popolno — kompletno — moštvo, bo moral odpovedati udeležbo na balkanskih igrah.

Opozarjajo se klubi, da naslavljajo dopise odslej na naslednji naslov: JLAS, v roke tajnika I. g. Aljko Kohna, Zagreb, Zvonimirova ul. 3/II. Istočasno se opozarja klube, da v mesecu septembru ne pošiljajo dopisov na tehn. referenta g. Dobrina, ker je ta na dopustu. — Tajnik I.

SK Ilirija (nogometna sekcija). Danes v četrtek od 17 dalje strogo obvezen trening za skupino I. (I. moštvo in rezervo). Obenem sestanek moštva zaradi gostovanja v Celovcu 15. t. m. Igrači Verovšek, Oman, Doberlet, Žitnik naj takoj oddajo potne liste. Jutri trening skupine II. od 17. dalje. Odslej se pričnо treningi za vse skupine ob 17. — Načelstvo.

ASK Primorje (plavalna sekcija). Danes v četrtek 12. t. m. ob 20. bo v klubovem tajništvu (Masarykova cesta 1) sestanek vseh plavačic in plavačev. Obisk obvezen! — Tajnik.

ASK Primorje (centralni odbor). Seja centralnega odbora danes ob 21. v tajništvu (Masarykova cesta 1). — Tajnik.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Seja nogometne sekcije danes točno ob 19.30 v tajništvu.

Motokolesarski klub »Ilirija« v Ljubljani vabi člane motoodseka na nujni sestanek, ki se bo vršil danes dne 12. septembra ob 19.30 v klubskih prostorih restavracije Novi svet. Obvezno za udeležence II. gorske dirke na Trolane, katero razpisujeta motokluba Maribor in Celje za nedeljo dne 15. t. m. Obenem zaključek prijav.

Gospodarstvo

Cenitev našega izvoza

Včeraj smo objavili glavne podatke o cenitvi našega izvoza, ki je bila sestavljena na gospodarskem kongresu v Beogradu in iz katere je razvidno, da bo naš izvoz v gospodarskem letu 1929 — 1930 predvidoma za 1 milijardo 600 milijonov Din večji kakor v gospodarskem letu 1928 — 1929. Zanimive pa so tudi podrobnosti te cenitve v primeri s cenitvijo za preteklo gospodarsko leto.

V izvozu hranil bo zavzemal prvo mesto izvoz pšenice. **Pšenice in moke bomo izvozili okrog 50.000 vagonov v vrednosti 1100 milijonov Din** (za preteklo gospodarsko leto je bil izvoz pšenice cenjen prav tako na 50.000 vagonov), **koruze pa bomo predvidoma izvozili 100.000 vagonov** (lanska cenitev 0) **v vrednosti 16000 milijonov Din**, dalje ječmena, rži in ovsa 4000 vagonov, fižola 5000 vagonov v vrednosti 200 milijonov Din in krompirja 2650 vagonov. Skupni izvoz **hranil bo znašal 3022 milijonov Din** (lanska cenitev 1264 milijonov).

Izvoz živine in živalskih proizvodov se ceni na 1920 milijonov Din napram 2146 lani, in sicer goveje živine 110.000 komadov za 330 milijonov Din (lani 400 milijonov), živih svinj 240.000 komadov za 350 milijonov Din (lani 500 milijonov), torej 35.000 komadov za 80 milijonov Din (lani 100 milijonov), drobnice za 150 milijonov Din (lani 100 milijonov), žive perutnine za 50 milijonov Din (lani 45), zaklane perutnine za 90 milijonov Din (lani 90), svežega mesa za 150 milijonov Din (lani 120) in izdelkov iz mesa za 15 milijonov Din (lani 24).

Izvoz sadja in sadnih proizvodov se ceni na 227 milijonov Din napram 382 milijonom lani, med drugim izvoz sirovih češenj na 23 milijonov Din (lani 32), izvoz suhih češenj na 95 milijonov Din (lani 144), izvoz jabolk, hrušk in ostalega sirovega sadja na 41 milijonov Din (lani 49), izvoz vina na 30 milijonov Din (lani 52) in izvoz špirita na 10.5 milijona Din (lani 20).

Izvoz proizvodov iz skupine lesa in rud se ceni na 2265 milijonov Din napram 2046.5 milijonom lani. V tej skupini tvori glavno postavko **izvoz gradbenega lesa**, ki se ceni na 160.000 vagonov v vrednosti 1280 milijonov Din (lani 1200). V ostalem bo znašal po tej cenitvi: izvoz drv 140 milijonov Din (lani 100), izvoz bukovih pragov 175 milijona Din (lani 40), hrastovih pragov 150 milijonov Din (lani 85), izvoz oglja 52 milijona Din (lani 45), izvoz izdelkov iz lesa 90 milijonov Din (lani 70), izvoz celuloze 38 milijonov Din (lani 45) in izvoz ekstraktov za strojenje 67 milijonov Din (lani 65). Dalje se ceni izvoz svinca na 51 milijonov Din (lani 70), bakra na 300 milijonov Din (lani 210), premoga na 20 milijonov Din (lani 20) in izvoz cementnega laporja in bavksita na 41 milijonov Din.

V skupini industrijskih in obrtnih izdelkov, kjer bo izvoz predvidoma znašal 683 milijonov Din (lani 552), tvorijo največje postavke: cement 155 milijonov Din (lani 140) kalcijev karbid in cijanamid 86 milijonov Din (lani 30).

V skupini raznih proizvodov se končno ceni izvoz na 510 milijonov Din napram 645 milijonom lani, tako med drugim izvoz hmelja na 5000 ton (v vrednosti 75 milijonov Din (lani 160 milijonov), tobaka za 100 milijonov Din (lani 120) in opija za 45 milijonov (lani 108).

= **Zadružna šola v Zagrebu.** Kmetijsko ministrstvo je te dni potrdilo statut zadružne šole v Zagrebu, ki bo že v jeseni pričela delovati. Šolski prostore kakor tudi prostor za stanovanja dijakov je dala na razpolago šola narodnega zdravja. V kuratorij šole so bili izvoljeni predstavniki vseh zadružnih zvez v Zagrebu, uprava pa je bila poverjena gosp. Jagatiću. To bo poleg ljubljanske druga zadružna šola v naši državi.

= **Pravilnik o izvajanju zakona o zaščiti domače lesne industrije** je objavljen v Službenih novinah od 10. t. m.

= **Velik plavajoči dok za Jugoslavijo.** Te dni je »Deutsche Werfte« v Bremenu dovršila velik plavajoči dok za dviganje ladij do 7000 ton, in sicer na račun reparacij za našo državo. Ta dok bodo v kratkem privlekli v naše vode.

= **Sadjarsko razstavo** priredi Sadjarska podružnica v Boštanju ob Savi od 22. — 24. t. m. v šoli. Sadni trgovci ste vabljeni ogledati si naše lepo namizno sadje.

= **Štipendije za proučevanje modernega hotelirstva.** Odsek za turizem in hotelirstvo pri trgovinskem ministrstvu bo poslal na svoje stroške tri štipendiste v inozemstvo študirat hotelsko stroko, in sicer enega na Dunaj in dva v Dresden. Prošnje je treba poslati odseku za turizem pri trgovinskem ministrstvu.

= **Pričetek poslovanja na borzi v Skoplju.** Na nedavno ustanovljeni blagovni borzi v Skoplju je v ponedeljek pričelo redno poslovanje. Poset je bil na tem prvem borznem sestanku prav živ ter so trgovci nudili pred vsem pšenico, ječmen in rž, sklenjeno pa je bilo 20 vagonov pšenice, 4 vagone ječmena in 1 vagon fižola. Prihodnji teden bo borza pričela izdajati tečajnice.

= **Ustanovitev tvornice za svilene nogavice v Zagrebu.** Iz Zagreba poročajo, da je bila te dni pod firmo »Jugoslavensko Silk dd.«, z delniško glavnico 1 in pol milijona Din, ustanovljena tvornica za nogavice iz umetne svile. Kakor se zatrjuje je pri tem novem podjetju udeležen tudi nemški koncern za umetno svilo Bemberg.

= **Prodaja lesa, drv in lubja.** Dne 14., 16 in 23. t. m. se bodo vršile pri direkciji šum v Ljubljani licitacije glede prodaje lesa, drv in lubja. (Pogoji so na vpogled v Zbornici za TOI.)

= **Avstrijski trgovci proti uvedbi žitnega monopola.** Dunajski gremij trgovcev pripravlja odločno protestno akcijo proti nameravani uvedbi žitnega monopola, ki bi povsem uničil žitno trgovino. Žitni monopol avstrijskemu kmetijstvu ne more prinesti trajnih koristi, kar so uvidele že druge države. Švica je n. pr. šele pred kratkim ukinila žitni monopol, v Nemčiji pa je bil tozadevni projekt odklonjen. Norveška je sicer pred meseci uvedla žitni monopol, vendar so tam razmere povsem drugačne, kajti v deželi sami je pridelek pšenice napram potrebi konsuma minimalen.

= **Rekordna produkcija v Fordovih tvornicah.** Po preureditvi Fordovih tvornic na produkcijo novega modela, je trajalo poldrugo leto, da se je produkcija zopet dvignila na rekordno višino koncem l. 1925. in da je Ford zopet stopil na čelo ameriški avtomobilski produkciji. Kakor poročajo iz Newyorka, je bilo v Fordovih tvornicah v avgustu izdelanih 205.684 avtomobilov, s čimer je skoro dosežen dosedanji rekord v oktobru 1925.

Borze

11. septembra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. Več potrebe je bilo v devizah na Prago, Dunaj in Curih. Tečaji deviz so ponovno nekoliko popustili. Deviza na Prago je nazadovala na 168.38, deviza na Newyork na 56.78, deviza na Dunaj na 8.0055 ter deviza na Berlin na 13.54. Razen potrebe v devizi na Trst je vso ostalo potrebo krila Narodna banka.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je Vojna škoda danes nekoliko okrepila. Za »aranžma« je notirala 406.25 — 407. za december 417 — 418.5, za kaso pa se je trgovala po 407. Investicijsko posojilo je za malenkost popustilo ter je bilo zaključeno po 88.75. Med bančnimi vrednotami so bili zaključki v Jugobanki po 81, v Obrtni po 32 in v Poljodelski po 15.75. Med industrijskimi papirji pa se je Slavonija dalje okrepila na 105—110 brez prometa. Trboveljska je po zadnji okrepitvi nekoliko popustila ter je bila zaključena po 485. V ostalem so bili zaključki še v Dubrovački po 430 in v Slaveksu po 97.

Devize in valute

Ljubljana. Amsterdam 22.80, Berlin 13.525—13.555 (13.54), Bruselj 7.9068, Budimpešta 9.93.42, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 7.9905—8.0205 (8.0055), London 275.37—276.17 (275.77), Newyork 56.68—56.88 (56.78), Pariz 222.58, Praga 167.78—168.78 (168.38), Trst 297.42.

Zagreb. London 275.37 — 276.27, Newyork 56.68 — 56.88, Pariz 221.58 — 223.58, Milan 296.42 — 298.42, Curih 1094.4 — 1097.4, Amsterdam 22.765 — 22.825, Berlin 13.525 — 13.555, Dunaj 7.9905 — 8.0205, Praga 168.08 — 168.88, Budimpešta 9.9192 — 9.99492.

Curih. Zagreb 9.126, London 25.165, Newyork 519.15, Pariz 20.31, Milan 27.145, Berlin 123.57, Dunaj 73.20, Praga 15.3725, Bukarešta 3.08, Budimpešta 90.60, Sofija 3.755, Varšava 58.20.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 170 d, Ljubljanska kreditna 123 d., Praštediona 855 d., Kreditni 170 d., Vevče 130 d., Ruše 250—260, Stavbna 50 d., Šešir 105 d., Kr. ind. dr. 275 d.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 406.25 — 407, kasa 406.5 — 407, za november 406.5 — 409, za december 417 do 418.5, investicijsko 88.75 — 89.5, agrarne 53 do 54; bančne vrednote: Praštediona 855 do 859, Union 202 den., Srpska 155 den., Jugo 81 — 83, Narodna 8150 den., Zemaljska 127 do 131, Obrtna 31 — 32, Ljubljanska kreditna 123 den., Poljo 15.75 — 16; industrijske vrednote: Narodna šumska 40 — 45, Našička 1600 den., Gutmann 199 blago, Slaveks 97 — 99, Slavonija 105 — 110, Danica 119 do 127, Drava 420 — 460, Šečerana 420 do 425, Brod vagon 130 den., Vevče 132 den., Isis 17.5, Dubrovačka 430 — 440, Trboveljska 485 — 487, Oceanija 200 denar.

Blagovna tržišča

Hmelj

+ **Nürnberg** (10. t. m.). Na hmeljskem trgu je tendenca mirna. Pri nespremenjenih cenah je bilo v ponedeljek prodanih 60 bal.

Les

+ **Ljubljanska borza** (11. t. m.). Tendenca nespremenjena. Zaključena sta bila 2 vagona lipovih plohov.

Žito

+ **Chicago** (11. t. m.) Pri čvrsti tendenci se je danes septemberska pšenica okrepila na 135 in ena osminka (včeraj 133 in ena osminka), decemberska pa na 143 in tri osminke (včeraj 141 in sedem osmink).

+ **Žitni trg** (11. t. m.). Na budimpeštanski terminski borzi je bila danes tendenca pri živahnejšem prometu nekoliko čvrstejša. Pri nas pa je položaj ostal povsem nespremenjen. Cene so ostale na višini zadnjih dni, le koruza je nekoliko cenejša ter stane 170 Din fco. nakladalna postaja. Moka notira sedaj 295—305 Din za bazo »0«.

+ **Ljubljanska borza** (11. t. m.). Tendenca za žito nespremenjena. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica: slov. post. mlev. tar. plač. 30 dni): baška stara, 80 kg, 2 % po 252.5 do 255, nova 80/81 kg, 1 % po 252.5 — 255; 79/80 kg, 2 % po 247.5 — 250; sremska, 80 kg, 1 % po 242.5 — 245; 77 kg, 2 % po 237.5 — 240; slavonska, 77 kg 2 %, po 235.5 do 237.5; rž: 72/73 kg po 222.5 — 225; moka »0« fco Ljubljana, plač po prejemu po 365 — 370; koruza: baška, slov. postaja, mlevska tarifa po 237.5 — 240, navadna tarifa po 240 — 242.5; oves: baški, slov. postaja 215 — 217.

+ **Novosadska blagovna borza** (11. t. m.) Zaradi pravoslavnega praznika borza danes ni poslovala.

+ **Dunajska borza za kmetijske proizvode** (10. t. m.). Zaradi mirnega držanja inozemskih tržišč se je kupčijski promet na dunajski borzi gibal v najožjih mejah. Ponudbe so bile cenejše, tako za pšenico kakor tudi za koruzo. Uradno notirajo vključno prometni davek in carina, fco. Dunaj: pšenica: domača 32.50 — 33.50, madžarska potiska 36—36.75; rž: marchfeldska 26.25—27, madžarska 25—25.50; koruza: podunavska 29.50—30.

Živina

+ **Dunajski svinjski sejem** (10. t. m.). Dogon: 12.344 komadov, od tega 2122 iz Jugoslavije, 7727 iz Poljske in 1489 iz Madžarske. Pri srednje živahnem prometu so cene nitanim svinjam ostale v glavnem nespremenjene, cene težkim mesnim prašičem pa so se dvignile za 5—10 grošev. Za kg žive teže notirajo: pitane svinje I. 2.15—2.25, angleške križane 2.30—2.55, kmečke 2.10—2.30, stare 1.95—2.05 in mesne 2.20—2.85.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani, 11. septembra 1929. Višina barometra 308.8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v m. in sek.	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7. ure
Opazovanja								
Ljubljana	8.	768.3	16	80	mirno	6		
Maribor		767.9	15	90	NW 2	9	dež	5.0
Zagreb		768.1	18	80		7		
Beograd		76[illegible].3	19	0	mirno	7		
Sarajevo		765.1	19	80	W 2	7		
Dubrovnik								
Skoplje	7	767.0	18	50	mirno	2		
Split		76[illegible].9	20	60	mirno	3		

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 24.0, najnižja 14.4.
Solnce vzhaja ob 5.34, zahaja ob 18.18, luna vzhaja ob 15.32, zahaja ob 23.1.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Jasno, nekoliko toplejše.

Neustrašen letalec, ki piše prav tako smelo, kakor leta.

Pravi letalec, ki je že neštetokrat gledal smrti v obraz in se boril s podivjanimi elementi, je spisal

prvi senzacijski letalski roman

„Gusar v oblakih“

Ob nadaljevanjih tega velenapetega dela bodo nekaj tednov koprneli tudi čitatelji »Jutra«.

Kehoe, letalski pribočnik polkovnika Lindbergha, piše iz svoje lastne izkušnje in to s tako živim realizmom, da prebijete pod njegovim vodstvom vse prigode drznega pilota. Kdor ni prečital tega romana, si ne more misliti, koliko nevarnosti preži na junaka, ki so mu zaupali vodstvo poštnega letala!

Iz naše nove povesti boste zvedeli, kako se izvršujejo najsodobnejši ameriški zločini: roparski napadi na zračno pošto. In koliko romantike se Vam obeta v tej pretresljivi zgodbi o

ljubezni in skrivnostnih zločinstvih visoko nad oblaki!

Ako prečitate čez nekaj dni v »Jutru« začetek tega romana, boste vsak dan nestrpno pričakovali nadaljevanja

„Gusarja v oblakih“

Iz življenja in sveta

Štirje rodovi, ki so priberačili milijarde

Velikanska senzacija v Kairu — Paša in berač, ki je v resnici milijarder — Beračevi sinovi so bogataši in študirajo v inozemstvu

Ahmed paša je v Kairu jako znana osebnost in velja med siromaki za vzornega dobrotnika. Zato je zbudil njegov članek, ki je izšel te dni v kairskih listih, nepopisno senzacijo. Paša pripoveduje, kako je ne v pravljici iz Tisoč in ene noči, ampak v resnici odkril berača, ki ni berač, ampak milijarder.

Že leta in leta zahaja Ahmed paša v mošejo, kjer se dvakrat dnevno klanja Alahu. Vsako pot tekom zadnjih 15 let, ko je stopil v poslopje, je iztegnil roko z milim pogledom proti njemu berač v cunjah. Paša ga je imel za velikega siromaka in je vselej segel v žep po miloščino. Tako mu je tudi te dni hotel stisniti piaster. Mesto da bi sprejel novec, pa je berač vstal in prosil pašo, naj ga obišče na njegovem domu.

Presenečeni paša v prvem trenutku ni vedel, kaj na stori. A ker je že čestokrat obiskal siromake na njihovih domovih, je še topot pristal na prošnjo. Berač je sedel z njim v voz in kočija je oddrdrala dalеč ven v predmestje. Berač je izstopil in prosil pašo, naj mu sledi. Pri nekem vhodu je potrkal trikrat s tolkalom. Odprla so se vrata. Paša je zavzet obstrmel in se ni upal stopiti dalje. Vdal se je šele na beračevo prigovarjanje, da jamči za njegovo življenje in varnost.

Stopila sta naprej. Pri dvoriščnih vratih ju je sprejel livriran sluga in ju peljal v salon, ovešen z dragocenimi preprogami. Po stenah je viselo staro orožje, ob zidu je bila klop z dragotinami. Berač v cunjah se je medtem prelevil in pristopil k paši oblečen v svilo z belim turbanom na glavi. Začel mu je pripovedovati svojo zgodbo, ki slove takole:

Skozi štiri generacije se je moja rodbina preživljala z beračenjem. Beračili so vsi rodbinski člani od očeta in matere do vnuka. Način življenja se je podedoval od roda do roda in pred 50 leti ga je prevzel on, sedanji poglavar beraške rodbine. Imetje se je množilo zelo naglo. Z desetletji so se zgrinjali novci, ki znašajo sedaj milijardne vsote. On sam, polavar beračije pa je sklenil, da se v primernem času odreče beračenju. Storil je to o priliki svoje petdesetletnice, ko je beračil zadnjič v džamiji in je povabil Ahmeda pašo domov k sebi na čaj. Zanaprej bo živel kot bogataš.

Beraški milijarder je bil trikrat oženjen. Svojim otrokom je pred nekaj leti zastavil vprašanje, kakšno življenje jim je ljubše: beraško ali bogataško. Odločili so se za drugo posebno, ko so videli, da imajo dovolj denarja na kupu. Tedaj je berač vsako dete izšolal. Sinovi in hčere študirajo danes na velikih in slovitih inozemskih univerzah, medtem ko je njih oče do zadnjega prosil milodarov po muslimanskih svetiščih in ulicah.

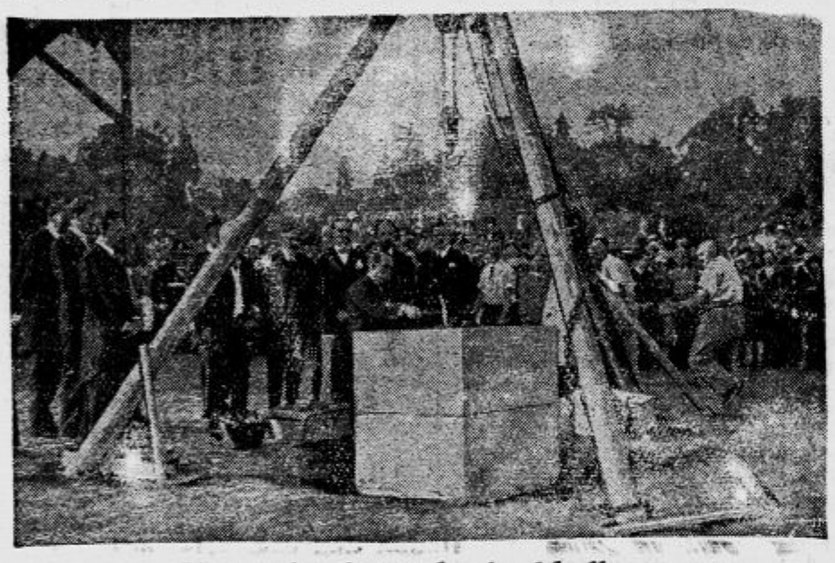

Trije udarci s srebrnim kladivom

V Ženevi so prošle dni položili temeljni kamen za palačo Društva narodov, ki se je moralo skoti deset let zadovoljevati s skromnimi prostori in zborovati v dvorani Reformacije. V najlepšem vremenu so v nedeljo položili temeljni kamen za samostojno zgradbo. V kamen, ki ga vidimo na sliki, so vzidali statut Društva narodov in kaseto z zlatimi novci vseh držav, ki so članice DN. Najslovesnejši je bil trenutek, ko je predsednik sedanjega zasedanja, Guerrero, potrkal trikrat s srebrnim kladivom po temeljnem kamnu — prizor, ki ga je vjel fotograf na svojo ploščo. —

Posledice rusko-kitajskega konflikta

Prebivalci obmejnega mesta Pograničnaja v Manžuriji beže iz svojih domov pred začetkom sovražnosti na rusko-kitajski meji.

Amanulah se pokristjani?

Iz okolice bivšega afganskega kralja Amanulaha javljajo, da se izgnani suveren bavi z mislijo, kako bi se dal pokristjaniti. Baje so to sadovi jezuitskega patra Pirellija, s katerim se je Amanulah seznanil na svojem potovanju širom Evrope. Upanje, da bi še kdaj dosegel prestol Afganistana, je baje Amanulah popolnoma opustil in se vdal v svojo usodo. Vest o njegovem prestopku v krščanstvo pa velja sprejeti z vso rezervo, zakaj Amanulah je dober trgovec in napravi kakšno potezo le tedaj, če že vnaprej ve, da se mu bo izplačala.

Prizorišče strašne nesreče na morju

Kakor smo poročali, se je zgodila na Finskem v bližini Tammerforsa strašna nesreča, ki je zahtevala po dosedanjih ugotovitvah preko 130 žrtev, večinoma otrok in žensk. Parnik »Kuru«, dolg 30 m, se je na razburkanih valovih nagnil in prevrnil. Še predno je prispela pomoč, je večina potnikov in posadke utonila. Dve manjši selišči, Teisko in Kuru, sta izgubili skoraj vse svoje prebivalstvo. Na Finskem vlada splošno žalovanje.

Dr. Gerson v Kasslu

Nemški zdravnik dr. Gerson, ki je postal glasovit po svoji dijeti, je pred nekaj dnevi prispel v Kasel, kjer se bo, kakor je podoba, popolnoma ustanovil. Nastanil se je v sanatoriju doktorja Gussmanna, s katerim sta sklenila pogodbo za lečenje po Gersonovi dijetetični metodi. Sanatorij je za Gersona nanovo preurejen. Dobil je poseben oddelek za röntgeniziranje in laboratorij za analizo. Tudi kasselska javna bolnica je odstopila dr. Gersonu poseben oddelek za tuberkulozne bolnike. Zdravnik bo torej imel dovolj prostora in prilike, da s svojimi zanimivimi poskusi nadaljuje do popolnega uspeha.

Grönlandija – rodovitna dežela

Zadnji dve leti se je mudil v Grönlandiji danski živaloslovec Petersen. Proučeval je grönlandsko favno in je prinesel domov bogato gradivo o rodovitni zemlji v krajih, ki so jih imeli ljudje za nedostopne in nerodovitne.

V okolici Scoresbava se razteza kakih 400 kilometrov dolgo ozemlje, ki ni borno na flori in favni, ampak naravnost bujno rodovitno. Ti kraji niso pokriti z ledeniki. V njih rase bogato in obilno rastlinje in žive neverjetno lepe živali. Gozdovi so polni belih zajcev, ki dajejo zelo užitno meso. Izredno mnogo je divjačine. Grönlandija pa tudi ni pusta kar se tiče rudnikov. Ugotovljeno je, da hrani bogata ležišča premoga. Profesor Petersen je prinesel na Dansko 800 prekrasnih ptičev, ki jih je nabral za kodanjski muzej. Njegova razkritja o rodovitni Grönlandiji se v svetovnem tisku mnogo komentirajo.

Vso skrb

smo posvetili nakupu izbornega blaga za jesenske in zimske ulstre za gospode in dečke, tako da bomo z blagom in z ulstri postregli brezkonkurenčno. 1 m blaga že od Din 90.— naprej. H.

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA.

Diplomatova papiga

Gospa Dawesova, žena ameriškega poslanika v Londonu, se je šele pred kratkim pripeljala v Evropo, a že mora romati nazaj v Ameriko. Kaj se je zgodilo? Ali je odpoklican poslanik Dawes, ali je kdo umrl? O ne! Diplomatova soproga je samo prejela iz Chicaga obvestilo, da je zbolela njena mara papiga, mala rumena živalica, ki je v Dawesovi hiši že trideset let in potrebuje zdaj skrbne nege svoje dolgoletne gospodinje, da ostane sploh živa.

Konji rudarji

Čam dalje večja mehanizacija dela tudi v rudniških obratih se kaže tudi v tem, da se neprestano manjša število konj, ki jih uporabljajo za podzemeljsko delo. Tako poroča neka nemška statistika, da je bilo l. 1913. v poruhrskih rudnikih še 11.788 konj v službi, dočim jih je danes komaj 2000. Ne bo trajalo dolgo, pa jih bodo stroji popolnoma nadomestili. Že danes je mnogo rudniških obratov, ki jih ne poznajo več. Te dni je opravil na primer konj »Princ«, ki je bil zaposlen v Kruppovem rudniku Sälzer-Neuack, po 11 letnem službovanju svoj zadnji posad (šiht). Še pred 8 leti je izkazoval ta rudnik 80 konj pri delu pod zemljo.

Bazilika miru

Nova cerkev, sezidana v Lisieuxu v južni Franciji na čast sv. Terezije bo nosila na papeževo željo ime »Bazilika miru«.

Vsak dan se bodo vršile v tej cerkvi molitve za vzdrževanje miru in sprave na celem svetu.

Vprašanje reume.

Mednarodni komite za pobijanje reume je zadnji čas objavil važen statistični materijal iz najrazličnejših krajev. Priobčene številke svedočijo, da revmatizem v vseh krajih letno zahteva daleko večje človeške kakor tudi denarne žrtve, nego n. pr. tuberkuloza. V Angliji je osmina vseh smrtnih primerov v zvezi z revmatizmom. Po statistikah angleških bolniških blagajn odpada na 90.000 pregledanih bolnikov 2500 primerov na revmatizem.

Na zadnjem kongresu mednarodnega komiteja za pobijanje revmatizma se je upravičeno opozarjalo na to, da bi se število obolenj na revmatizmu lahko zmanjšalo, ako bi ljudje s svojim telesom ravnali enako oprezno, kakor z avtomobilom in ako bi se takoj po prvih znakih revmatičnega obolenja začeli zdraviti. Medicinske avtoritete navajajo, da zadostuje Pyramidon, da prepreči kronično obolenje. Pyramidon se lahko uspešno uporablja tudi za zdravljenje že daleč napredovanih revmatičnih obolenjih. 182

Milijon parov oči zasleduje tekme v zraku

Na tekmi hidroavijonov za Schneiderjev pokal je odnesel, kakor smo poročali, Anglež Waghorn svetovni hitrostni rekord z brzino 532.600 km na uro. Milijon gledalcev je privabila ta prireditev na kraj tekmovanja. Na sliki: Množica zasleduje polet hidroavijona, ki se je dvignil, da odnese zmago.

Sužnji v Afriki

Šesta komisija Društva narodov se je pobavila z vprašanjem trgovine s sužnji. Lord Cecil, ki je ob tej priliki nastopil prvič spet kot govornik pred Društvom narodov, je priznal, da je trgovina s sužnji ob Rdečem morju še v polnem cvetu in da prodado vsako leto na stotine teh nesrečnikov v Abesinijo. Italijanski zastopnik je dejal, da je v Notranji Afriki danes še vedno 3 milijone sužnjev. Komisija je sklenila ustanovitev posebnega odseka, da preišče te razmere.

Radio

Izvleček iz programov

Četrtek, 12. septembra.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, repr. glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17: Koncert radio-orkestra. — 19: Od Sušaka do Kotorja, potopisno predavanje. — 20: Violinski večer gdč. Vide Jerajeve. — 21: Koncert radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.

Petek, 13. septembra.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, repr. glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17: Koncert radio-orkestra. — 19.30: Gospodinjska ura. — 20: Pevski večer »Poljanskega okteta«. — 21: Koncert radio-kvarteta: Schubertova glasba. — 22: Napoved časa in poročila.

ZAGREB 11.30: Reproducirana glasba. — 20.30: Koncert radio-kvarteta: lahka glasba. — 22: Večerni koncert. — BEOGRAD 18: Popoldanski koncert. — 20.25: Koncert radio-kvarteta. 21.30: Poročila. — PRAGA 16.30: Komorna glasba. — 19.05: Večerni program: 1. Naša stara mati. — 2. Zborovski koncert. — BRNO 16.30: Koncert iz Prage. — 19.05: Program iz Prage. — 22.20: Godba za ples. — VARŠAVA 18: Popoldanski koncert. — 20.30: Koncert Wagnerjeve glasbe. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 16: Koncert orkestra. — 17.45: Glasbena akademija. — 20: Koncert dunajskega simf. orkestra. — 22: Lahka godba orkestra. — BERLIN 18.30: Koncert Schumannove glasbe. — 20: Zellerjeva opereta »Ptičar«. — FRANKFURT 17.25: Koncert iz Stuttgarta. — 20: Program iz Stuttgarta. — 21.25: Literaren program. — 22.30: Plesna godba. — LANGENBERG 17.35: Večerni koncert. — 20.10: Lokalen nemški večer. — 21: »Sunnensee«, Stormova novela z glasbo. — Lahka godba. — STUTTGART 16.15: Popoldanski koncert. — 20: Nacionalne plesne melodije. — 21: Mešan program. — BUDIMPEŠTA 9.15: Koncert orkestra balalajk. — 12: Lahka godba. — 17.15: Ciganska godba. — 19.20: Večerni koncert. — 21: Klavirske skladbe. — Vojaška godba. — LONDON 20: Koncert Beethovnove glasbe. — 22.15: Ciganska godba. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Operetni večer. — STOCKHOLM 18.20: Godba na harmoniko. — 20: Poljuden koncert orkestra. — 22.10: Griegova glasba.

NEČISTO KRI

katar v želodcu in nervoznost lečijo „Sigmargy“ pastilje

Najnovejša in najboljša iznajdba francoskega učenjaka DR. POMARET-a — Pariz. Po četrti škatlji (180 pastil) postane kri čista; želodec je gotovo izlečen, a nervoznost se zelo zmanjša. Kdor dosedaj ni poskusil, naj poskusi, pa se bo po prvi škatlji uveril o vrednosti tega leka.

Posamezna škatljica 130 Din

Dobi se v vseh lekarnah kraljevine SHS

Odobreno z rešenjem Ministarstva Narodnog Zdravlja Nr. 43367. Navodila pošlje proti vpošiljatvi 2-din. znamke:

JOSIP PANTIĆ, BEOGRAD
Kraljice Natalije 5 (v dvorišču)

Solidna postrežba! — Zahtevajte ponudbo!

Zvonarna in livarna, St. Vid nad Ljubljano

Zvonovi za cerkve iz zajamčeno prvovrstne bronovine v akordnem skladu in v vseh velikostih. Odlikujejo se po izredno lepem, čistem in močno donečem glasu. Mnogobrojna priznanja na razpolago. 49-

Kovinolivarna - Železolivarna

Vlivanje odlitkov po vzorcu, modelih ali načrtu iz litega železa, bakra, fosforne in strojne kompozicije, rdeče litine, medenine, aluminija, cinka, svinca in drugih kovin — surovo lito ali po želji obdelane.

Odlitki za ležaje, vagonete, peči, štedilnike, spominske plošče, telovadno orodje, avtomobile, za vse industrijske ter obrtne svrhe v najboljši in zajamčeni kvaliteti.

Konkurenčne cene! — Hitra in točna postrežba!

Pisarniške potrebščine

Ogljeni papir, Barvni trakovi, Strojepisni papir, Voščeni in kožnati papir, Sušalni papir, Barva za vse aparate, Zvitki za blagajne, Zvitki za Hektograf, Vezniki, preluknjači

Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica štev. 6

Točna postrežba! Telefon 2980 Nizke cene!

Pri nakupu šolskih knjig

za vse šole v predpisanih izdajah se priporoča

Knjigarna Tiskovne zadruge

v LJUBLJANI, Prešernova ulica štev. 54

Seznami za vse srednje šole in učiteljišče istotam brezplačno na razpolago

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče *da se mu pošlje po pošti naslov ali kako drugo informacijo tičočo se malih oglasov naj priloži v znamkah sicer ne bo prejel odgovora!* **2 Din**

CENE MALIM OGLASOM:

Ženitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je uposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. Št. ček. rač. pri Pošt. hranilnici v Ljubljani, 11842.

Trgovski potniki

Potnik
dobro izvežban, ki pozna strojni obrat s transmisijami, dobi službo. — Javi naj se na Zrinjskega cesti št. 15. 31864

Potnico
pri privatnih strankah dobro vpeljano — sprejmem proti plači in proviziji. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31936

Potnike
za prodajo neobhodno potrebnega predmeta, ki ga vsak človek rabi, sprejmem. Minimalen zaslužek 200 Din dnevno. Dnevna kavcija do 5000 Din potrebna. — Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Stalen promet«. 31906

Provizijski potnik
dobro vpeljan po Sloveniji želi v svrho zboljšanja stališča sprejeti drugo zastopstvo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Izboljšanje«. 32023

Zaslužek

Žaganje drv
najceneje pri Uran Franc, Vilharjeva c., telefon 2820. 186

Gospodična
z lepo pokončno pisavo, za delo na domu, naj javi svoj naslov na oglas. oddelek »Jutra« pod »Lepa pisava«. 31970

Sijajen zaslužek
plačo in provizijo nudimo zastopnikom in agentom za prodajo vrednostnih papirjev in odlično vpeljanih domačih predmetov. »Slavija« K. D., Beograd — Skopljanska 5/I. 31992

Pouk

Prva oblast koncesijonirana
šoferska šola
Čamernik, Ljubljana (Jugoavto), Dunajska cesta 36
Telefon 2236 Strokovnjaški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih motornih avtomobilih, s pričetkom v. a. kega prvega 254

Gosli poučuje
bivši učitelj konservatorija Študentovska ul. 9-I 29176

Prikrojevalni pouk
krojačem, šiviljam, gospodičnam in damam, ki nimajo časa v tečaje, pouk v poljubnih urah. Revnejšim ceneje. Izdelava krojev. Krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19 31842

Nemščino in klavir
poučuje drž. izprašana učiteljica po 10 Din. Marta Kuder, Gosposka ul. 10/I. 31940

Institutrice
française donne des leçons de conversation, de grammaire et de litterature. — Ecrire sous »Parfait« au journal. 31807

Instrukcije
išče akademik. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Pedagog 84«. 31984

Les

Hrastove pragove
frize in drva kupi Rudolf Schenk, Sušak, poštni pretinac 75. 29508

Službe išče

Kot hišnica ali gospodinja
gre vdova. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Zanesljiva 728«. 31728

Mlajši uradnik
z visoko izobrazbo želi kakršnegakoli zaposlenja s stalno plačo ali sicer sigurnim zaslužkom. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Takoj 35«. 29380

Mesto kuharice
pri samostojnem gospodu ali oddelku fin kontrole išče samostojna gospa srednjih let. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Maj«. 31896

Službo gospodinje
pri samostojnem starejšem gospodu želi mlada vdova brez otrok. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vdova III/2«. 31953

Frizerka
dobro izurjena — nastopi lahko takoj stalno mesto. Plača in drugo po dogovoru. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 31822

Gospodična
vešča knjigovodstva in korespondence, želi mesta. Gre tudi na deželo, samo proti oskrbi. Cenj. ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod šifro »Zanesljiva moč« 31916

Prodajalka
verzirana v meš. stroki, z 30.000 Din kavcije, želi premeniti službo — najraje na deželi. Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »Mlada moč«. 31912

Katero podjetje
sprejme v kakršnokoli službo vsestransko zanesljivega primorskega Slovenca, zaposlenega 11 let v kartonažnem podjetju in industrij. mlinu, ki je samostojen delavec v izdelovanju kartonov, zabojev in okvirjev, izurjen pakovanja, skladiščnega posla ter izvežban v mlin. stroki. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Zaposlenje«. 31948

Učenec
iz boljše hiše, z zadostno izobrazbo, bi takoj vstopil v trgovino meš. blaga. — Najboljša priporočila. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 31926

Natakarica
čedne zunanjosti išče mesta kot začetnica v kavarni ali boljšem hotelu. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 32020

Kot pomoč gospodinji
želi pridno, zdravo, pošteno, 28 let staro dekle, doma iz kmetske hiše. Reflektira le na dobro in pošteno hišo. — Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Pridna, zdrava, poštena«. 31928

Kupim

Tehtnico
do 10 kg, z uteži kupi Leopold Josih, mesar v Medvodah. 31996

Izložbeno omarico
90 cm visoko, 60 cm široko in 26 cm globoko — vse zunanje mere, iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Izložba«. 32008

Ročni vozliček
na dva ali štiri kolesa, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Vozliček 78«. 31978

Službo dobi

Žagovodjo
vestnega, z večletno prakso v režnji mehkega lesa, išče za takoj lesna industrija na Gorenjskem. Ponudbe z referencami nasloviti na poštni predal 153, Ljubljana. 31729

Kovinski tiskač
(Metalldrücker) več. ki ima dokazano daljše izkušnje, dobi takojšnje mesto pri tvornici »Titan« d. d., Kamnik. 31310

Navijalka volne
epretna, dobi stalno mesto. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31873

3 čevljarske pomočnike
za izdelavo močnih, širokih čevljev, sprejme Rade Uzelac, Plaški. Stanovanje in hrana v hiši. 31871

3 čevljarske pomočnike
z vso oskrbo v hiši sprejme Alojzij Kunstek, čevljar, Mirna, Dolenjsko. 31863

Služkinja za vse
samostojna kuharica, starejša, poštena in snažna, dobi stalno namestitev pri družini z odraslimi člani. Naslov pod »Št. 10«. 31822

Kontoristinjo
tudi začetnico, z znanjem nemškega jezika iščem. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Nastop takoj«. 31809

Čevljar. pomočnika
za mešano delo sprejme takoj Josip Kaplan, Krško. 31797

Čevljar. pomočnika
dobro izvežbanega v najfinejšem delu sprejme takoj Franc Šifrer, splošno čevljarstvo, Škofja Loka. 31738

Dve učenki
sprejme takoj Mimi Sark, modni salon v palači kreditne banke, kjer se je predstaviti. 31959

Službo h konjem
(za gozdarsko delo) dobi zdrav in pošten mladenič. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Notranjsko«. 31944

Plačilni natakar
dobi stalno mesto v hotelu »Bellevue« v Ljubljani. — Reflektira se samo na prvovrstno vljudno in korektno moč, s primerno kavcijo. 31961

Igralko klavirja
dobro, za zvečer od 5. do 10. ure išče boljša restavracija v Ljubljani. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Živahnost«. 31960

1 ali 2 slikarska in pleskar. pomočnika ter vajenca
ki ima veselje do obrti, s hrano in stanovanjem v hiši sprejme Jernej Vombergar, slikar in pleskar, Cerklje pri Kranju št. 30. 31920

Krepko učenko
ki ima veselje do šivanja in trgovine z mešan. blagom, sprejme Fran Rešek, trg. mešan. blaga, Beltinci (Prekmurje). 31919

Prodajalko
za delikatesno trgovino iščem — Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod »Prodajalka«. 31902

Hočemo
kot druge svetovne firme, zgraditi ekskluzivno prodajno organizacijo. Ne želimo si nameščencev, temveč sodelavcev! — Ne tretiramo ljudi kot stroje, ali kot sestavne dele strojev, temveč kot pionirje konstruktivnega ustvarjanja. Potrebujemo še nekoliko mladih, resnih in ambicijoznih sodelavcev ki se hočejo posvetiti in specijalizirati v našem poslu. Manufaktura »Rekord«, Ljubljana, Selenburgova ulica št. 4. 31865

Mizar. pomočnika
dobro izurjenega v stroj. mizarstvu sprejme takoj Josip Vengar, Slov. Javornik. 31925

Učenko
z odličnim spričevalom meščanske šole, boljših staršev (prednost železničarji), vešča tudi nemščine, ki ima res veselje do trgovine mešan. blaga, sprejmem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Marljiva učenka«. 31931

Frizerka
in manikerka, ki dobro ondulira, lepo manikira in je vešča vodne ondulacije, dobi stalno službo. Nastop po dogovoru. Reflektira se le na dobro izurjeno. Ponudbe s plačilnimi pogoji na oglasni oddelek »Jutra« pod »Frizerka«. 31911

Privatno sobarico
iščem. Predstaviti se je v hotelu »Tivoli«. 31971

Pridno služkinjo
za vse, ki zna dobro kuhati, iščem k dvema osebama. Tavčarjeva ul. 6/II, levo. 31963

Zobotehnika
sprejme zobozdravnik. Ponudbe pod »Perfekten« na podružnico »Jutra« v Celju 32022

Učenko
sprejmem za strojno pletenje. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 32012

Vajenca
sprejmem za krznar. obrt. — Istotam dobi tudi mesto
dobra šivilja
ki je že bila v službi pri krznarju. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 31990

Mlajšo sobarico
perfektno, sprejmem. Predstaviti se je med 11. in 12. ter 2. in 3. uro v hotelu »Union«. — Frau Hecht. 31988

Kletarja
samskega, vojaščine prostega, z nekoliko izobrazbe, sprejmem takoj ali s 1. oktobrom v vinsko trgovino. Ponudbe s sliko na oglas. oddelek »Jutra« pod »Trezen in pošten«. 31918

Kroj. pomočnika
vajenca boljših in konfekcijskih del, sprejme takoj Karol Kavčnik, Kozarje 25 (gostilna Kušar) pri Ljubljani. 31985

Fotografa
dobro izurjenega, kot pooblaščenca sprejme Foto Ivančić, Crikvenica. 32008

Gospodično
zmožno perfektne slovenske in nemške stenografije ter strojepisja, sprejme odvetniška pisarna v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32013

Sobarico
perfektno in pošteno, sprejmem takoj proti dobri plači. Ponudbe z referencami na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Perfektna sobarica 400«. 31986

Učenko
s predpisano šol. izobrazbo za večjo trgovino z mešan. blagom ter
mlajšega delavca
sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31969

Letalski pribočnik polkovnika Lindbergha pripoveduje sijajno, pretresljivo, tajinstveno zgodbo o pigodah v zračni poštni službi!

Resnična letalska povest izpod peresa najglasovitejšega letalca

GUSAR V OBLAKIH

SPISAL
DONALD E. KEHOE

Letalski pribočnik polkovnika Lindbergha na njegovem vseameriškem poletu.

Romantika, prigode, skrivnost, vdanost, smrt — vsega tega boste obilo našli v poglavjih tega sijajnega romana o najbolj romantični službi na svetu — zračni pošti Združenih držav. Smrtnonevarni nočni poleti, umor, rop in še marsikaj zajemljivega bo priklepalo vašo napetost od poglavja do poglavja tega znamenitega romana.

ROMAN PRIČNE IZHAJATI ČEZ NEKAJ DNI V

»JUTRU«

Prodam

Puhasto perje
kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg, potem čisti beli puh po Din 300 kg. L. Brozović, kemična čistilna perja. Zagreb, Ilica 32. 183

Majhne kadi
do 300 l ugodno proda Novaković, Ljubljana, Kolizej 31660

Hrastove sode
od 100—600 litrov, v najboljšem stanju proda Novaković, Ljubljana, Kolizej. 31808

Pozor, peki!
Železne neške (Backtröge), pečna vratca, tiple, mlini za žemlje, preše, parne peči in vsi drugi stroji in pripomočki za peke in slaščičarje vedno v zalogi na Sušaku. Ing. C. Kornfeld, Sušak, Račkog 1. Zahtevajte prospekte. 31756

Mlin za sadje
že rabljen, stiskalnica in slamoreznica, vse v dobrem stanju naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 31956

Otroški voziček
dobro ohranjen prodam. — Pogleda se med 3. in 6. uro popoldne na Zrinjskega cesti 6/I. 31929

Starih cunj
večjo množino bi nabavil. Interesenti naj pošljejo ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Stare cunje«. 31914

Razne note
šolske in druge radi selitve prodam. Naslov v ogl. oddelku »Jutra« 31955

Otroška postiljica
lesna, bela in otroški tricikelj ugodno naprodaj na Aleksandrovi cesti 16/II — desno 31993

Ne obupajte!
ako nimate vložka v hranilnici, kajti to je mnogo manj neprijetno, kot če nimate
posteljnega vložka
ki ga dobite najceneje pri Fr. Stupici v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 1. Istotam dobite tudi kopalne banje, klozetne garniture, vzmeti za modroce, morsko travo, žimo in vso železnino. 168

Motorna vozila

F. N.
motorna kolesa kupite na mesečne obroke pri H. Kanda, Ljubljana, Mestni trg 17 183

Ugodna prilika!
Poltovorni avto, v dobrem stanju, vožen 14.000 km, prodam za 16.000 Din, na mesečne obroke po 1000 Din — vsled nabave drugega. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 31800

Tovorni avto
štiritonski »Austro-Fiat«, v dobrem stanju, z novimi gumami (Vollgumi) prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31799

Posestva

Hiša
v kateri se nahaja gostilna in pekarija, naprodaj. — Prednost imajo z zalogo vina na veliko. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 31240

Stavbne parcele
so naprodaj. — Pojasnila daje Marija Rojko, gostilna, Pobrežje pri Mariboru, Zerkovska ulica štev. 45. 31907

Vrednote

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3. 38

Pohištvo

Otomane, divane
in modroce izdeluje Anton Koleša, Florjanska ul. 23. 31805

Pohištvo
v zelo dobrem stanju naprodaj na Rimski c. 23/I. 31991

Oblačila

Več frakov
dobro ohranjenih kupimo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31954

Stare obleke
moške in ženske poceni naprodaj v Kapiteljski ul. 7. 31976

Kožuh
za na voz, dobro ohranjen kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Velika postava«. 31964

Kožuhovinast plašč
skoraj nov, posteljne odeje, moške in ženske obleke, čevlje, komplet, železno posteljo, omaro, več lesenih karnis, lesteno za elektr. luč in več drugih stvari prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31979

Prehrana

Starejšega gospoda
sprejmem v popolno oskrbo za 700 Din mesečno — event. dosmrtno za 30.000 Din. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Preskrba«. 32004

Lokali

Lokal
na prometnem kraju oddam. Glince, Tržaška cesta št. 46. 31957

Pridelki

Jabolčnika
lanskega prvovrstnega prodam v malih in vagonskih partijah. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Cena ekrajno nizka«. 31948

Bizeljskega vina
rdečega, dobrega, večje količino prodam po ugodni ceni — ali ga pa zamenjam za okrogel ali rezan les. Zamenjam ga tudi za drugo blago. Cenjene ponudbe na naslov: M. Lapuh, Dobova pri Brežicah. 31915

Namizna jabolka
v vsaki množini kupim. — Ponudbe z navedbo vrste, količine, cene in dobavnega roka pod šifro »Jabolka« na podružnico Jutra v Mariboru. 32018

Dijaška stanovanja

Dijakinjo
sprejmem v vso oskrbo (klavir). Rimska c. 3/I. 31.516

Tri dijake
sprejmem v separirano sobo z zajtrkom ali brez. — Električna razsvetljava. — Frece, Novi Vodmat, Zaloška cesta 10. 31906

Mlajšega dijaka
sprejme v vso oskrbo profesor. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31831

Dijake
sprejme boljša rodbina v vestno oskrbo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31817

Dijake
sprejmem na stanovanje z zajtrkom. — Razsvetljava električna. V bližini sta realka in tehniška šola. Naslov pove ogl. odd. Jutra. 31778

2 dijaka nižješolca
iz finih hiš, sprejme v popolno oskrbo in dobro vzgojo profesorjeva družina. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32010

Dijaka
srednješolca sprejmem na stanovanje, dobro hrano in skrbno nadzorstvo, v manjšo sobico z elektr. razsvetljavo. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 32015

Dijaka
sprejmem v vso oskrbo. — Stanovanje v lastni vili — vrt in klavir na razpolago. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32007

Dijaka
iz boljše hiše, sprejmem v popolno oskrbo v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32024

Dijake
sprejmem v oskrbo. Lastna solnčna soba. Pomoč pri učenju. Naslov v ogl. odd. Jutra. 31769

Mlajše dijake (inje)
sprejmem. Dobra oskrba, instrukcije, nemščina, klavir. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 31746

Dijaka
sprejmem v zelo dobro oskrbo. Pred šolo 21/III levo. 31962

Dijakinjo
iz boljše hiše, v vso oskrbo sprejme prof. družina. Klavir in event. pouk na razpolago; na željo tudi nemška konverzacija. Bližina stolnice. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 31945

2 dijakinji
bližu meščanske šole v vso oskrbo sprejme dobra obitelj. Klavir. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 31951

Tri dijake
v vso oskrbo sprejmem v Koritkovi ulici štev. 34 II 31939

Mlajšega dijaka
vzamem v vso oskrbo za 600 Din. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 31937

Dva dijaka
sprejmem na stanovanje s hrano, ali pa tudi samo z zajtrkom. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 31909

Profesor
vzame dijaka v celo dobro oskrbo. Nemška konverzacija; bližina II. realne gimnazije. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31708

3 dijake (inje)
sprejmem v popolno oskrbo v sredini mesta, poleg humanistične gimnazije. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31968

G. Th. Rotman:

Gospod Kozamurnik in njegov avtomobil

135.

Natanko čez štiri dni je kovač pripeljal avtomobil nazaj; lepo ga je bil popravil ter mu naredil nova kolesa in blatnike. Gospod Kozamurnik je takoj sklenil, da se popelje z ženo in Minko na izprehod. Če bi bil vedel, da bo to njegova zadnja vožnja, bi bil gotovo rajši ostal doma.

Michel Zévaco 223

V krempljih inkvizicije

Zgodovinski roman

Čez nekaj dni, kadar bo spet vse mirno in pozabljeno, je hotela spraviti dona Cesarja v svojo letno hišo. Trdno se je zanašala, da ga tam končnoveljavno pridobi za svoje namene. In potem, ko bo vsa ta široka spletka na dobrem tiru, se je hotela posvetiti skrbi za svojega sinka... za dete viteza de Pardaillana.

V tem načrtu je bila samo ena črna točka: Espinosa je bil videti čudovito dobro poučen o zaroti, ki jo je vodila Favsta s pomočjo vojvode Castranskega.

Espinosa je moral po tem takem spoznati njeno vlogo v tej zadevi. Toda nikoli ji ni črhnil o tem besedice in vsi njeni poizkusi, da bi izpregledala misli in namene velikega inkvizitorja, so se razbijali ob molčečnosti tega nerazumljivega moža.

Še nekaj jo je dražilo. Čutila je, kako jo z vseh strani obdaja tajna pažnja, ki ji je postajala vsak dan bolj neznosna.

Nekega dne ji je bilo prišlo na um, da je napravila izlet v okolico mesta. Pri Macarenskih vratih so bili ustavili njeno nosilnico. Oficir, ki je pristopil, jo je takoj spoznal; iz mesta ji sicer ni branil, vendar pa je na vso moč vljudno izjavil, da mu bo čast spremiti Njeno Svetlost. Še tisti mah je obkolila nosilnico desetorica do zob oboroženih vojnikov. In ko je Favsta s svojo običajno mirnostjo odgovorila, da ji zadoščajo trije plemiči, ki jih ima s seboj, je oficir povedal, da ravna tako po nalogu Njegovega Veličanstva, ki želi izkazovati Njeni Svetlosti prav posebne časti.

Favsta je to razumela. Bila je tako rekoč jetnica. To je sicer ni vznemirjalo. Vedela je, da bo ukanila svojega strašnega zaveznika Espinoso, kadarkoli bo hotela. Le dražilo jo je. In zaman je ugibala, kakšne namene bi utegnil imeti veliki inkvizitor nasproti njej.

Te okolnosti so bile vzrok, da je bila med Pardaillanovim jetništvom ves čas skrajno oprezna.

Vsak dan je posetila Espinoso in ga vprašala, kako je s Pardaillanom. Espinosa jo je obveščal o jetnikovem stanju in o tem, kaj mislijo še napraviti z njim.

Ona ga je resno poslušala, hvalila, grajala in mu zdaj dala kak nasvet, zdaj vdahnila kako novo misel. Na koncu vsakega razgovora je vprašala, kako se počuti don Almaran.

Tisti večer, preden je Pardaillan rešil Giraldo iz Rdečebradčevih krempljev, je spet prišla k velikemu inkvizitorju. Na njeno vprašanje je Espinosa z nekam čudnim glasom odgovoril:

»Trpljenje gospoda de Pardaillana je končano.«

»To pomeni, da je mrtev?« je vprašala Favsta.

In veliki inkvizitor, kakor da ji noče dati bližnjih pojasnil, je ponovil:

»Njegovo trpljenje je končano.«

Zastran dona Almarana je zvedela, da je popolnoma okreval in misli jutri posetiti grad Bib-Alzar, kjer ima nekakšen opravek.

Favsta se je nasmehnila. Vedela je, kakšen posel kliče dona Almarana v trdnjavo Bib-Alzar. Vsa zadovoljna se je vrnila domov.

Tisti dan pa, kako uro po tem, ko je Pardaillan odšel iz gostilne in spotoma zamrmral: »Zdaj si ti na vrsti, Favsta!« je bila princesa v mali molilnici svoje letne hiše, ki so jo tajna vrata spajala s skrivnostnimi podzemeljskimi prostori.

Dolgi razgovor, katerega je imela s Torerom, se je pravkar končaval.

»Gospa,« je z žalostnim glasom govoril Torero, »meneč, da me boste pridobili za svoje predloge s tem, če razpršite nekatere moje pomisleke, ste mi odkrili bridko in mrko resnico o mojem poreklu. Morda bi bilo bolj človeško, če bi mi bili prizanesli!... Toda zdaj je zlo storjeno, popraviti ga ni moči... Vaš namen pa ni dosežen. Čemu se tako jalovo upirate? Jaz nisem neobrzdan častihlepnež, kakršnega ste si želeli. Misel, da naj gospodujem nad sebi podobnimi, ne zbuja v meni nikake bolne radosti in bolj nego kdaj je moja volja, da nikoli ne vstanem zoper njega, ki bo ostal zame vedno samo kralj... nič drugega ne. Moj sen, gospa, je ta, da se s svojim prijateljem, gospodom de Pardaillanom, umaknem v Francijo in si tam priborim svoj prostorček na solncu. Ne želim si ničesar mimo tega, da bi mogel do smrti živeti ob strani družice, katero sem si izbral. Ona nima ne vaše brezprimerne lepote, ne bogastva in ničemurnih časti, še imena ne... toda ljubim jo in to nama zadošča...«

»Oh,« je togotno vzrojila Favsta, »mar bom zmerom tako nesrečna, da bom iskala mož in nahajala samo ženske, klavrne, šibke ženske, ki jih ni drugega kakor čuvstvo in mehkoba?... Zakaj nisem vsaj sama mož!...«

»O, gospa, ne prezirajte čuvstva! Njegova zasluga je, da moremo prenašati to življenje.«

Favsta pa je nadaljevala, kakor da ga ne sliši:

»Ali veš, brezumnež, kaj se je zgodilo s tem Pardaillanom, ki hočeš z njim zapustiti Španijo?«

»Kaj hočete reči?« je vzkliknil Torero, ki ni še ničesar vedel o vitezovi aretaciji.

Dijakinjo
sprejmem v udobno oskrbo Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31949

Dva dijaka
vzamem na stanovanje z zajtrkom, v zračno in svetlo sobo blizu srednje tehnične šole. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 31963

1 ali 2 dijakinji
sprejme učiteljica na dobro hrano in stanovanje. Klavir in vrt na razpolago Na željo nemška konverzacija. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31843

Dva dijaka (inji)
sprejmem v bližini učiteljišča v vso oskrbo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 31933

Dva dijaka
sprejmem v vso oskrbo. — Klavir in vrt. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31987

Dijaka
sprejmem v vso oskrbo za 550 Din. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 31977

Dijaka
I. ali II. razr. realne gimnazije sprejmem na stanovanje in hrano v učiteljski družini na Domobranski c. št. 17, spodaj. 31982

1—2 dijakinji
sprejmem na stanovanje in hrano. Klavir. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 32014

Stanovanja

Stanovanje
obstoječe iz 2—3 sob s kopalnico išče mirna stranka od 3 oseb za november. Ponudbe na Miroslav Žabka, Miklošičeva 14 ali pa telef. št. 2534. 188

Dvoje stanovanj
dvosobnih, z verando, v novi vili takoj ali pozneje oddam. Sobe parketirane, vodovod, elektrika, 2 minuti od avtopostaje. — Naslov: Kovačič, Ljubljana VII, Podlimbarskega ul. 31809

Stanovanje
v mestu, obstoječe iz dveh sob, kuhinje in pritiklin išče za oktober mirna stranka brez otrok. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Din 1300«. 31934

Stanovanje
2—3 sob in pritiklin išče mirna in snažna stranka za november. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Zračno stanovanje«. 31972

Lepo stanovanje
2—3 sob in pritiklin, v mestu išče trgovec za takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Plačnik točen«. 31855

Stanovanje
2 lepih sob, kuhinje, kleti, shrambe in vrta, v novi hiši oddam s 1. oktobrom za 750 Din. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 31923

Stanovanje
velike sobe in kuhinje, s pritiklinami iščem. Javiti na oglasni oddelek »Jutra« pod »Stalno«. 31999

Nujna prošnja
boljših zakoncev za sobo in kuhinjo v Ljubljani! — Drugače v ponedeljek deložacija. Blagodušne ponudbe prosiva na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Točen in zelo hvaležen plačnik. 32006

Stanovanje
išče m za takoj ali s 1. oktobrom. Plačam od 500 do 700 Din. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »2 osebi«. 32009

Sobo s štedilnikom
ali kuhinjo in sobico išče ta zakonca brez otrok v Ljubljani ali okolici. — Sprejmeta tudi službo hišnika, event. poučuje klavir ali inštruira nižješolce. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32002

Stanovanje
trisobno, s kuhinjo, opremljeno kopalnico in vsemi pritiklinami, z lepo verando ter souporabo pralnice oddam s 1. oktobrom ob Dunajski cesti — druga hiša levo od »Stadiona« — preko zasilne železniške proge. 32025

Sobe

Lepo, prazno sobo
parketirano in s posebnim vhodom oddam na Dunajski cesti. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 31731

Elegantno sobo
v vili, separirano, s kopalnico, zajtrkom in event. z vso oskrbo i š č e m s 1. oktobrom. Ponudbe na ogl. odelek »Jutra« pod šifro »Stalen gospod«. 31727

Opremljeno sobo
čedno in zračno oddam gospodični. Naslov v ogl. odd. Jutra. 31763

Prazno sobo
s posebnim vhodom iščem v centru. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Za oktober«. 31935

Opremljeno sobo
separirano, v suterenu oddam na Vidovdanski cesti št. 3. 31952

Lepo sobo
s posebnim vhodom in električno oddam 1—2 gospodoma. — Istotam vzamem 3 DIJAKE v vso oskrbo, ali samo na stanovanje. Cena nizka. Rožna ulica 8. 31950

Mesečno sobo
event. z vso oskrbo išče gospa. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31927

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom takoj oddam gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 31941

Lepo sobo
s posebnim vhodom oddam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31958

Sobo
sredi mesta o d d a m ves dan odsotnemu gospodu za 200 Din. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 31947

Opremljeno sobo
z elektr. razsvetljavo in posebnim vhodom t a k o j oddam v Rožni dolini — Pod Rožnik, cesta X/13. 31938

Sobo
v bližini deželne bolnice išče gospod. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Bolnica«. 31910

Lepo, zračno sobo
oddam takoj na Gosposvetski cesti št. 13/I, vrata 100 31931

Sobo
z oskrbo, event. hrano išče akademik v bližnji okolici Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »20. sept.« 31966

Opremljeno sobo
separirano oddam takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31967

Sobo
event. s hrano oddam dvema gospodoma. — Istotam sprejmem dijakinjo v vso oskrbo za 350 Din mesečno. Pojasnila daje Prešeren, Šiška, Tržna 5. 31973

Sobo s klavirjem
in dobro hrano oddam gospodični konservatoristki. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31844

Opremljeno sobo
lično, blizu gorenjskega kolodvora oddam solidnemu boljšemu gospodu s 15. septembrom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 31989

Sobo z 2 posteljama
oddam. Občevalni jezik je nemški. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 31981

Opremljeno sobo
s strogo separiranim vhodom išče gospod s 1. oktobrom. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Strogo separirano«. 32000

Prazno sobo
lepo, z elektriko in parketi oddam v visokem pritličju v Pražakovi ul. 11. 31998

Opremljeno sobo
mesečno, v pritličju, s posebnim vhodom in elektr. razsvetljavo oddam solidnemu gospodu. Poizve se v Ljubljani VII, Polakova št. 11. 32001

Lepo sobo
z oskrbo oddam 1 ali 2 boljšima gospodičnama na Zrinjskega cesti štev. 6/II. levo. 32017

Sobo
oddam 1—2 boljšima gospodičnama ali dijakinjama z vso oskrbo, tik II. državne gimnazije na Poljanski c. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32005

Dopisi

Mlad obrtnik
želi znanja z gospodično do 26 let staro, ki bi mu samostojno pomagala. Le resne dopise, če mogoče s sliko na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Iz dežele«. 31943

Nujno 800
Bil odsoten — pridite v četrtek. 31932

Bolna duša
Bodi pomirjena, dobivam prekontrolirano, iščem pomirjenja. Se zmeraj Tvoj Pariz 3. 31930

Damo
vozečo se 9. popoldne Maribor—Ormož, ki je v Mariboru oddala dva velika paketa, prosi gospod vis a vis za spoznanje. Dopis na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Črn« 31994

Glasbila

Več pihalnih instrumentov in čelo
naprodaj. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 31901

Mlade pse
bernhardinske pasme proda Leopold J e s i h, mesar v Medvodah. 31997

Mladi volčji psi
naprodaj pri konjskem mesarju v Ljubljani, Rimska cesta 19. 31955

Petelini
beli amerik. Leghorn in rdeči Rhode Island red — najboljše pasme, naprodaj. Gallus Farm, Bačka, Topola. 31995

KLAVIRJI!
Svarim pred nakupom navideznega blaga, cenih klavirjev!
Kupujte na obroke
od Din 400.—
prve svetovne fabrikate: Bösendorfer Steinway Förster, Hölzl. Stingl original. ki so nesporno najboljši! (Lahka. precizna mehanika). Prodaja jih izključno le sod. izvedenec in biv. učit. Glasbene Matice
Alfonz Breznik
Mestni trg 3. — Velikanska izbira vseh glasbil in strun 193

Stroji

Elektromotor
rabljen, v dobrem stanju, 3/4—1 HP, za 440 voltov, istosmerni tok, kupim. — Ponudbe na naslov: Karl Kovač, Stari trg pri Rakeku 31917

Obrt

Popravila
zimskih klobukov za dame in gospode, sprejema in točno izvršuje modni salon Stuchly - Maške, Židovska ulica 3. 32016

Gramofon
dobro ohranjen, s ploščami vred ugodno prodam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dober gramofon«. 31974

Kratek klavir
ali pianino kupi P. Krule, Reber 15/a. 31975

Živali

Jazbečarji
čistokrvni, dolgodlaki, z rodovnikom, 3 mesece stari, starši ostri lovci — naprodaj Oskrbništvo grašćine Hmeljnik, p. Novo mesto. 31670

Kanarček
se je izgubil. Pošten najditelj naj ga odda pri Skofu, Celje, Razlagova ulica 5. 32021

Frmača
nemškega, kratkodlakega, 13 mesecev starega, z dobrim nosom, ki lepo išče in aportira, radi odpotovanja prodam. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »350 Din, Ljutomer«. 31860

Pred nakupom klavirja 11408
obiščite mojo bogato zalogo in izposojevalnico prvovrstnih nemških in dunajskih tvrdk, po različnih cenah tudi na obroke. Uglasitve za koncerte, konservatorij, Glasbeno matico, opero in za vse večje zavode izvršuje moja tvrdka. Lastna delavnica za popravila. Ker sam izdelujem klavirje mi je možno vsako popravilo strokovnjaško, ceno in brez konkurence izgotoviti. R. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5, nasproti Glasb. matice.

Prodam ali zamenjam osebni avto
Protos 10/30, 6 sedežen, 5-kratno obročje, z električno lučjo (žarometom) ,barva siva z črno, v prima stanju (generalno repariran) zelo ceno proti gotovinj ali zamenjam za okrogli les: prvovrsten orehov, češnjev, bukov ali jesenov les, prvovrstne bukove hlode ali I. ali II. vrsten hrastov les. — Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Nr. 716«, Ljubljana. 11063

Damske plašče za jesen

kasha in couvercot	. . od Din	390	naprej
krila gladka in plisirana	» »	70	»
bluze bele in barvaste	» »	80	»

F. in I. GORIČAR, Sv. Petra cesta št. 29

Volkulja 11138
udomačeno, pet mesecev staro, prodam.
Blažon, Celje Aškerčeva ulica 6

Štajerska gospodinjska šola in dom za gojenke, Gradec.
(Steiermärkische Haushaltungsschule und Schülerinnenheim, Graz, Schießstädtgasse 42). — Izobrazba v godbi, literaturi, umetni obrti, ročnih delih, šivanju belega perila, prikrojevanju, kuhanju in vseh hišnogospodinjskih panogah in vseh predmetih za nadaljno izobrazbo. Strogo nadzorstvo, lepo občevanje, zadostna prehrana, svetli, zračni prostori. Cena penziji šil. 150. Brezplačne prospekte pošlje vodstvo. 11155

Drvarji 11152
dobro vajeni sekanja in napravljanja večje množine drv, se takoj sprejmejo. Natančnejše podatke poda ga. Ana Cerovac na postaji v Zagorju ob Savi.

OGLAŠUJTE V „JUTRU“!

Lutz in Monolit peči
Šamotež najcenejša, prvovrstna Šamota za peči in štedilnike
Elektromotorji Lenz Altona Bahrenfeld
Ing. GUZELJ, Ljubljana VII.
Jernejeva cesta št. 5 Telefon št. 3252

TRAJNI KODR!
z oljnatimi ovitki po lastnem strokovno preizkušenem načinu, sigurni uspeh, lasje ostanejo svileno bleščeči, in vodna ondulacija. Vestno onduliranje in rezanje bubi-glavice. — Eksaktna izvedba v vsaki fazoni. Prepričajte se! Priporoča se
K. Riedl, Maribor, Slovenska 16
frizerski salon za dame in gospode. 11173-a

En gros **Specijalna trgovina vozičkov in koles** En detail
Pleskanje koles »DOKO«, poniklljanje novih preček (sprikljev) za 250 Din. Ceniki franko.
ZEMELROK OTON
Tržaška cesta — Glince Marijin trg 8

Strešna opeka
patent BOHN, VINKOVCI, zastopnik:
„MATERIJAL“ dr. z o. z., Ljubljana,
Dunajska cesta št. 36 Telefon 27-16

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri, zelo poceni Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do najfinejšega, in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. Ceniki franko. Prodaja na obroke.
»TRIBUNA« F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Prodaja parcele!
Prostovoljna javna dražba njiv v obsegu 6000 m² se vrši dne 15. septembra 1929 v nedeljo točno ob pol 11. dopoldne, na licu mesta, to je tik kolodvora v Novem mestu (Bršlin). Najnižji ponudek za m² Din 3.—.
Omenjeni svet je izredno ugodne lege, tako za trgovino in industrijo ali stavbišče.
Informacije glede lege parcele na dan dražbe v kolodvorski restavraciji Novo mesto. 11139

Trebušne pasove, steznike,
Reform steznike, oblikovalce vitkosti, moderčke za prsa izdeluje po meri in spreema popravila.
O. HUTTER, LJUBLJANA, Tavčarjeva ul. 11/II. nadstr. poleg sodnije. 11134

„Omega“
I. Jugosl. tvornica za izradu patentovanih kaša i kontrolnih blokova i pregledačkih knjiga
K. D. Novi Sad
je otvorjena v Novem Sadu in je junija pričela z delom. Tvornica »Omega« dela z najbolj dovršenimi, patentovanimi specialnimi rotacijskimi stroji za fabrikacijo blokov ter dobavlja svojim naročnikom naročila v najdovršenejši izvedbi v vsakem jeziku hitreje in ceneje nego inozemske firme.
Trgovci podprite to domače podjetje, ki je osnovano z velikim strokovnim znanjem in kapitalom!
Vzorci in ponudbe na zahtevo v vsakem jeziku. 10.188

ŽAGE Ia remscheidske
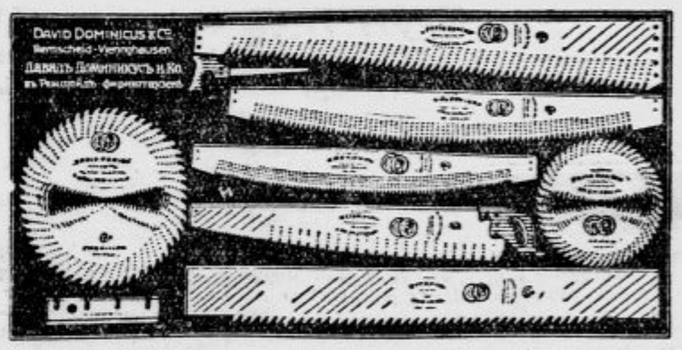

polnojaremnike, mlinske, krožne, tračne, skobelne nože, razno orodje za mizarje in lesno industrijo kupite najceneje pri
„JEKLO“ Ljubljana, Stari trg.
Jamstvo za vsak komad! — — Zahtevajte ponudbe!

Jutno predivo
nudi
tovarna motvoza in vrvi d. d.
Odžaci (Vojvodina)
Predivo izdelujemo v naši na novo urejeni jutni predilnici
Na zahtevo pošljemo ponudbe in vzorce
Prodaja na drobno in debelo

TOVARNA USNJA
Zaječar
JE NAPRODAJ
iz svobodne roke brez katerihkoli bremen.
Tovarna je najmoderneje inštalirana, razpolaga z vsemi potrebami in se jo more takoj postaviti v obrat. Stroji so popolnoma novi in v redu, ker niso bili v pogonu dalje kot 6 mesecev. Ima vse potrebne zgradbe in dovolj prostora za razširjenje obrata. Tovarna se nahaja ob Timoku, v neposredni bližini železniške postaje, normalne in ozkotirne železnice.
Za pogoje in pobližnja pojasnila se je obrniti na upravo Fabrike koža, Zaječar. 11146

Ureduje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.